Anul XIV — No. 1—2

Ianuarie—Februarie 1936

SOLIDARITATEA

Organul Asociației Învățătorilor din Județul Soroca

Abonamentul 100 lei pe an

Adresa: Soroca, Casa Învățătorilor.

Tipografia P. LITVAC,—Soroca, str. Regina Maria Nr. 17

Publicație din colecția Periodice Naționale Vechi
„Moldavica" Biblioteca Națională a RM

Sumarul:

Pagina

Educaţie şi învăţământ:

Despre individualizarea învăţământului de Gh. Rusu 1
Măsurarea puterii de muncă şi a rezistenţei la oboseală T. Navroţchi 3
Educaţie şi adaptare S. Haleţchi . . . 8
Idealismul şi idealiştii N. Prodan . . . 11
Necesitatea modificării alfabetului român P. Gegiu 15

Înfăptuiri:

Mijloace de educaţie încercate S. Haleţchi . 19

Cărţi:

„Realizări şi tendinţi în şcoala americană contimporană" Gh. Comicescu (S. Harbore). „Conferinrinţe" Asociaţia Inv. Bălţi (M. Zghibartz) . 21

Actualităţi şi comentarii:

1600 lei (I. Baciu). O opinie de autoritate. Impotriva culturii? (Comitetul). Dela Adunarea G-lă extraordinară a înv. din jud. Soroca . . 24

Dela subsecţii:

Otaci. Soroca. Naduşita. Bădiceni. Vadu-Raşcu. Temeliuţi. Niorcani. Elisabeta. Din grijile unui îndrumător de cooperative şcolare (Cobâlea) . 33

Corporative:

Convocarea Adunării Generale a Asociaţiei, a Băncii şi a Cooperativei C. D. Bilanţul Asociaţiei, Băncii şi Cooperativei 41

Informaţiuni 50

Pagina Revizoratului 58

de lumină, apoi pământ... Pe pământ, trei regnuri: animal, vegetal şi mineral. In regnul animal, atâtea speţe, atâtea clase de vietăţi, pe care zoologia a avut grija să le studieze, să le împartă... S'a făcut constatarea că, cu cât un regn, o speţă, o clasă se află pe o treaptă mai înaltă a vieţii, cu atât se întâlneşte în mijlocul lor un grad mai mare, mai înalt de diferenţiere. Comparaţi cele două regnuri: mineral şi vegetal. Sau, observaţi îndeaproape regnul animal şi cel vegetal, pentru ca să vă convingeţi că în primul, variaţiunea este cu mult mai pronunţată. Şi pentru ce...? Pentrucă în regnul vegetal se produc procese fizico-chimice pe care nu le observi în existenţa corpurilor moarte, a mineralelor. Dar în lumea animalelor, unde aceste procese ajung să se manifeste într'un mod aşa de superior, încât ne apar ca fenomene sufleteşti, spirituale! Va fi acelaşi grad de variaţiune?... Bineînţeles că nu... Dar să revenim la lumea ce ne interesează: genul uman. Omenirea, fiind forma cea mai înaltă de manifestare a vieţii, lasă să se producă în sânul ei cel mai înalt grad de variaţie. Că nu se vor găsi doi oameni identici la înfăţişare? Aceasta încă nu-i nimic. Dar omul nu este un oarecare lucru mort, sau o fiinţă cu viaţă simplă. El este o complexitate de ţesuturi şi organe ce funcţionează în strictă dependenţă şi armonie. Capacitatea şi starea de funcţionare a acestor organisme variază dela un individ la altul.

Ar fi necesar să mai amintim despre prezenţa în organisme a atâtor glande şi despre covârşitorul rol al lor în determinarea fenomenelor spirituale..?

In sânul omenirii, în afară de diferenţierile luate în sens strict organic, material, cele mai numeroase fenomene de variaţiune vor fi de ordin spiritual.

Se susţine că sufletul omenesc este un rezultat al proceselor fizico-chimice ce se manifestă în modul cel mai desăvârşit, prin multiplicitatea organelor ce funcţionează armonic într'un corp viu. Trecute prin aceste instrumente de manifestare, ele ne apar ca fenomene spirituale. Starea de funcţionare a acestor instrumente fiind variabilă, şi puterea lor de

creaţiune şi de manifestare va fi supusă legii variaţiunii. Şi apoi mai este ceva: problema dotaţiilor naturale... Iată pentruce omul, înainte de a fi om, este o individualitate cu o constituţie a lui specială, care-l face să fie deosebit de alţii: *în genul uman există, aar, cel mai înalt grad de diferenţiere şi legea variaţiunii este o lege naturală, un principiu ce guvernează lumea.* Aşa fiind, *individualitatea este o realitate...*

Dar pe noi nu ne poate mulţumi numai constatarea acestui proces al diferenţierii. Pe noi ne interesează şi modalitatea în care ni se înfăţişează acest principiu. Se produce acest fenomen fără de nici o normă, într'un mod cu totul hazardat?.. Vom răspunde: nu. In procesul diferenţierii există cea mai desăvârşită regulă. Trecerile dela unele expresiuni ale vieţii la altele se face treptat. Acest principiu, care constitue o adevărată fericire pentru noi, poartă numele de *unitate în varietate.*

Varietate, însemnează distincţie, dar distincţie nu însemnează contrast. Intre speţe, între indivizi există deosebiri, dar există şi asemănări. Datorită acestei reguli, se vor putea strânge la un loc mai mulţi indivizi, între cari deosebirile vo fi cât se poate de mici. Se for putea forma, astfel, clase omogene, pentrucă în varietate se mai observă un principiu: *principiul omogenităţii...* Bazaţi pe acest principiu se vor putea forma clase de indivizi...

Procesul învăţării.

Când se vorbeşte de învăţământ, se are în vedere materialul uman care este întocmit şi educat, dar în acelaşi timp se ia în consideraţie şi modul în care se face această instrucţie şi educaţie. Dacă individualitatea este o realitate, pe care numai cei nechemaţi pot s'o neglijeze, întrebarea este: cum trebue prelucrată şi pregătită această realitate, pentru ca nimic din ce este bun în ea să nu se sdruncine, ci, din contra, mai vârtos să se desvolte?

Ni se pune astfel broblema învăţării.

Asupra acestei teme s'a scris mult. Un conferenţiar dela Universitatea din Cluj, prof. dr. Mărgineanu, a scris o carte întreagă pe care o intitulează „Psihologia învăţăturii". Nu-i vom face rezumatul, dar ne vom întreba ca şi autorul: ce trebue învăţat şi cum trebue învăţat?

Ce învaţă infuzorul? Nimic. Animalele monocelulare se conduc numai după instincte. Pasărea, însă, învaţă să sboare, pisica să prindă şoareci... Astfel ele se pregătesc pentru viaţa lor de mai târziu. Învăţarea lor este simplă, ca şi viaţa pe care o duc. Prin învăţare, toate fiinţele se pregătesc pentru viaţă. Şi de ce omul nu s'ar supune aceleiaşi legi? Dar pregătirea pentru viaţă depinde de importanţa ce-o prezintă o vietate pe arena vieţii universale. Cu cât vietatea face parte dintr'o clasă mai perfecţionată şi are şi un rol mai mare, cu atâta are nevoie de o pregătire mai intensă pentru aceastâ viaţă a lui, cu atât are mai mult de învăţat. De aceea, omul are o copilărie mai lungă, de aceea materialul învăţării la om este atât de vast... Dar, spre deosebire de celelalte vietaţi, omul duce şi o viaţă spirituală. Inconjurată de acest nimb, viaţa omenirii ne apare ca o operă artistică, pe care numai cel ce a înţeles-o şi s'a pregătit bine, poate s'o trăiască cu adevărat. Din speculaţiunile geniului său, ca şi din toate experienţele pe care le-a făcut în decursul vremurilor, omenirea a făcut anumite constatări pe care le-a transformat în principii şi reguli. Acestea reprezintă obiectul şcolii. Prin şcoală, omenirea se pregăteşte mereu pentru viaţă, al cărei sens n'a reuşit să-l priceapa încă.

Prin urmare: prin învăţare se urmăreşte pregătirea pentru viaţă. Dar cum? Să înveţi iepurele să sboare, sau gâsca să prindă şoareci? Să pretinzi unui slăbănog să se pregătească pentru box, sau unui idiot să pătrundă tainele lumii? Să tratezi pe unul cu o imaginaţie excepţională la fel ca pe cel lipsit complect de ea? Să tratezi pe acela, ale cărui realităţi organice funcţionează cu o precizie matematică şi se află într'o stare de robusticitate ireproşabilă şi al cărui suflet bogat şi sănătos stă să se scuture ca strugurul în toam-

nă, la fel ca pe acela ce se vaetă de o anemie fizică, psihică şi morală? De sigur, aceasta ar însemna pur şi simplu aberaţie.

Prin instrucţie şi educaţie trebue să pregăteşti pe individ pentru viaţă, dar viaţa fiecăruia depinde de constituţia lui psiho-fizică, de chemarea pe care o are. In isvoarele de energie naturală ce nasc şi curg spumegând în fiinţa umană, se află ascunse rosturile adevărate ale vieţii omenirii. In natură, nimic nu este de prisos. Dacă individualitatea este o realitate făcută cu un anumit scop, suntem obligaţi a o lua în consideraţie şi a o desvolta până la maximum, cu însuşirile native pe cari le posedă, nu atribuindu-i posibilităţi pe cari nu le inspiră. Iată pentru ce învăţământul trebue să pornească dela individ, să se facă prin el şi pentru el. Dar ca să faci ceva pentru el, trebue să-l cunoşti mai întâi.

Cunoscându-l şi aplicând principiul omogenităţii, vom putea forma grupe, clase.

Acestea sunt argumentele principale pe care trebue să le folosim în susţinerea tezei noastre.

Urmează apoi: 1) că individualizarea înv. dă posibilitate de desvoltare fenomenelor psihice 2) că duce spre democratism, profesionism, specializare şi celelalte...

Şi mai rămâne ceva: aplicaţia. Dacă nu vom transforma în fapte credinţele şi observaţiunile noastre, vom dovedi că nu suntem nici cu o iotă înaintea filosofului grec care de mult a împărţit poporul în cetăţeni de aur, de argint şi de aramă.

GH. A. RUSU

Măsurarea puterii de muncă şi a rezistenţei la oboseală.

Se cere oficial complectarea fişelor individuale. Organele de control vor cere învăţătorului, la inspecţii, fişele complectate. Deasemenea, la examene, complectarea fişelor este una din condiţiunile de admitere.

Dar complectarea fişelor nu este un scop.

Scopul este cunoaşterea individualităţii copilului, adaptarea învăţământului la aceste individualităţi, şi, pe cât posibil, îndrumarea tineretului spre profesiuni, conform cu aptitudinile:

Numai aşa, copilul de azi, cetăţeanul şi producătorul de mâine, va fi la locul lui în concertul muncii, potrivit cu chemarea sa lăuntrică.

Statul în felul acesta va progresa.

Iată de ce nu trebue să ne mărginim la încercări cu titlu de experienţă, ci să întreprindem o studiere mai temeinică pe baza unei pregătiri speciale şi asidui.

Am să redau mai jos un procedeu, pentru măsurarea capacităţii de muncă şi a rezistenţei la oboseală, experimentat cu profesorul de pedagogie la şcoala de aplicaţie.

Se ia un număr de caiete de aritmetică (după numărul copiilor), complectate în prealabil cu cifre între 1 şi 9.

Pentru un control mai lesnicios al rezultatului, se complectează pătrăţelele în rânduri verticale şi orizontale ca în schema de mai jos:

3		6	2	4		9	6				
6		9		6	0	8					
8	7	3	2		0	7	5				
9		7		7	2	2					
5	4	2		3		5					
6		2	1	4							

De remarcat: caietele complectate conţin, toate, aceleaşi cifre pe fiecare rând, pentru ca toţi copiii să lucreze cu cifre egale. Pentru complectarea caietelor, învăţătorul poate să le distribue la elevi, arătându-le pe ce rânduri să scrie, apoi să dicteze rândurile vertical.

Inceperea experienţei. Se distribue caietele la copii. Li se explică ce au de făcut: să adune, fiecare cât mai repede, rândurile de cifre verticale, câte două cifre sau trei, pentru ca suma cifrelor să treacă de 9. Să scrie în rândul lăsat liber la dreapta numai unităţile dela adunare. De ex., în figură: 3 şi cu 6 şi cu 8 fac 17; se scriu numai unităţile 7. Mai departe: 9 şi cu 5 fac 14, se scrie numai 4. Şi tot aşa, mai departe, cu fiecare rând.

Invăţătorul stă cu ceasul în mână, supraveghiază şi după un timp, de ex., de 10 minute, la un semnal dat (lovirea cu linia în bancă), fiecare copil trage o liniuţă, unde a ajuns cu socotitul, apoi continuă lucrul mai departe.

După 10 minute se dă iarăşi un semnal, copiii trăgând a doua liniuţă, ca semn unde au ajuns cu socotitul, după care lucrează mai departe alte 10 minute.

Experimentatorul împarte prin semnale timpul de lucru în părţi egale, pentru a putea aprecia mai uşor puterea de muncă, creşterea oboselei şi scăderea atenţiei.

Se controlează la fiecare elev, câte socoteli bune a făcut în prima parte de timp, în a doua şi a treia.

Dacă în cele trei părţi de timp egale se constată un număr din ce în ce mai mare de socoteli bune, adică în a două parte de timp mai mult ca în prima şi în a treia mai mult ca în a doua, atunci copilul se clasează ca tip de muncă crescândă. Reiese că oboseala s'a micşorat pe măsură cu exerciţiul, antrenamentul.

Şi invers: dacă numărul de socoteli, calitativ şi cantitativ, e mai mare la început şi se micşorează pe măsură ce continuă, avem aface cu tipul de muncă descrescândă, când oboseala se măreşte tot mai mult.

Dacă copilul are cam acelaşi număr de socoteli bune,

în fiecare din cele trei părţi de timp egale, se clasează ca „tip de muncă intermediar", care dovedeşte o mare rezistenţă la oboseală.

Astfel se clasează copiii după tipuri de muncă, dar şi copiii de acelaşi tip, pot diferi: unul fiind tip mai puternic, altul mai slab, după cantitatea de muncă, executată în unitatea de timp considerată.

Navrotchi Timotei,
Inv. Volcineţ

Educaţie şi adaptare.

Cunoscut este că scopul şcoalei primare este de a face educaţie copiilor.

Educaţia tinde spre anumite scopuri şi se realizează prin diferite mijloace, cari sunt în continuă cercetare şi evoluţie.

Vom căuta, dar, să ne oprim puţin asupra acestor subdiviziuni ale chestiunii ce ne interesează:

1. Scopul educaţiei şi
2. Mijloacele educaţiei.

Scopul educaţiei în şcoala primară este de a da societăţii, de care ţine această şcoală, generaţii din ce în ce mai pregătite pentru viaţă, cu toate schimbările şi ciudăţeniile ei. El evoluiază, după cum dictează interesele naţiunii, de care se ocupă.

Dacă am face o scurtă privire asupra şcoalei basarabene, constatăm că, odată cu unirea, ea a avut să-şi schimbe, pe lângă limba de predare, chiar însuşi scopul. Scopul şcoalei şi educaţiei dinainte de unire era de a paraliza, de a pierde graiul românesc, nicidecum să ajute copilului de Moldovean să se pregătească mai temeinic pentru viaţă. Fapt ce a făcut pe săteanul nostru să desconsidere şcoala şi să neglijeze ajutorul, ce ar căpăta prin ea, pentru viaţă.

După unire, şcoala a venit în rosturile ei adevărate, îndreptându-şi scopul alături de societatea, de care fusese în-

străinat. Educaţia copiilor s'a încorporat limbii materne, legătură perfectă pentru trecerea copiilor de ţăran spre o cultură mai înaltă şi mijloc natural pentru unificarea învăţământului, în interesul ţării întregite. Scopul principal a fost de a forma o serie de intelectuali, viitori conducători ai destinelor statului mărit.

La această cerinţă a vremii, învăţătorul basarabean, mai mult ca oricare altul, a înţeles să-şi pună toată stăruinţa, pentru a răspunde chemării mai întâi el singur, ca apoi să poată îndruma pe acei ce astăzi fac generaţia, pe deplin unificată şi mult ridicată din punct de vedere cultural.

Cinste se cuvine acelor dascăli şi mândri trebue să se simtă, că au înţeles cerinţa timpului, răspunzând cu munca depusă. De aici, avântul Moldovenilor de a-şi da copiii la şcoli secundare; iar rezultatul se poate vedea în toţi acei ce formează generaţia de astăzi, luptătoare şi muncitoare pentru interesul Statului.

In urmărirea scopului de mai sus, dela copil se cerea memorie tare pentru a putea reţine toată materia obiectelor de cultura generală. Învăţătorul folosea toate mijloacele indicate de pedagogie, pentru a corespunde pretenţiilor tot mai mari ale şcolilor secundare, ce aşteptau să continue instrucţia dela şcoala primară.

Educaţia adevărată întrucâtva, era neglijată. Ce bruma se făcea, se făcea în jurul obiectelor de cultură generală, streine atât de priceperea, cât mai ales de mediul în care trăia copilul (mă gândesc la copiii de săteni).

Astăzi, prea puţini săteni au curajul de a năzui cu copiii lor pe drumul şcolilor secundare. Sătenii şi chiar statul, prin adăogirea cursului complimentar, urmăresc pregătirea viitorilor agricultori mai luminaţi.

Când şcoala primară nu se mai vede silită a instrui pentru şcoli secundare, prin forţa împrejurărilor se găseşte în adevăratul ei rol: de a da educaţie şi nu instrucţie.

In această nouă orientare, pentru a ne putea ajunge scopul, credem că se impune a ne schimba întrucâtva mij-

loacele de educaţie. Educaţia să se facă prin a deprinde elevul cu înfăptuiri practice.

Pentru aceasta se va da multă atenţie acelor cunoştinţe din programul şcoalei, cari mai târziu l-ar ajuta pe copil în viaţă.

Câtă educaţie şi ce educaţie frumoasă putem face copiilor, deprinzându-i să facă pe lângă casele lor grădiniţe de zarzavat, pepiniere de pomi fructiferi, să lucreze în cooperativă etc., etc., aşa cum se încearcă la şcoala noastră!

In afară de cele experimentate de noi, câte alte mijloace de educaţie şi cunoaştere a elevului nu se pot găsi în jurul preocupărilor de prezent şi viitor ale şcolarului nostru! Nu se pot face Ştiinţe-Naturale, Istorie, Geografie, Matematică, Intuiţie, Limbă etc., îngrijind şi plantând pomişori? Vorbeşti de toate popoarele din lume, de toate epocile, măsori toate figurile geometriei şi te poţi ocupa de tot ce se găseşte pe suprafaţa pământului.

Nu ne dă voie legea şi programa să facem acest lucru? Ba legea şi programa ne prea dau voie... O parte dintre organele de control te cotează cu rău, dacă nu te găsesc cu materia tocită; însă fără rău nu ajungi la bine.

Trebue să ne bucurăm că o altă parte dintre organele de control au început să se orienteze asupra rostului şcoalei în mijlocul satului.

Ceea ce m'a făcut să dau în vileag aceste gânduri, de cari corpul didactic dela şcoala Dângeni de mulţi ani este viu preocupat, este apelul asociaţiei învăţătorilor, care îndeamnă pe învăţătorii subsecţiilor la organizarea de conferinţe de popularizare a cunoştinţelor agricole. Acest apel arată că majoritatea învăţătorilor soroceni este orientată asupra noului scop ce avem de urmărit în educaţie.

Şcoala satelor are datoria să contribue la ridicarea şi raţionalizarea muncii în agricultură, atât prin educarea generaţiei tinere, cât şi prin îndrumarea sătenilor maturi. Este o mare ruşine să vedem pe ţăranul nostru murind de foame, de cele mai multe ori datorită nepriceperii de a munci pământul mănos, ce stăpâneşte.

Asemenea apel ne adresează şi D-l Ministru D-r Angelescu, când ne cere să facem şcoli de vară, în aer liber. Vom răspunde la acest apel, căci este în concordanţă cu interesele satelor.

Dacă planurile pentru construirea şcolilor de vară, trimise de M. I. P., se vor realiza mai târziu şi poate mai cu greu, şcoala noastră de vară să fie grădina şcolară şi grădinile elevilor.

Bineînţeles, când cei în drept ne vor cere educaţia aşteptată de popor şi nu instrucţie prin memorizare.

I. Haleţchi,
înv. Dângeni

Idealismul şi idealiştii.

Intâlneşti într'o zi un coleg tânăr, plin de energie şi de sevă tumultuoasă, cu pretenţii de mentor instruit după toate metodele moderne şi-l auzi tunând şi fulgerând împotriva stării actuale a învăţământului, împotriva nedreptăţilor, răutăţilor politicianismului şi altor „ăţi" şi „isme" care împiedică bunul mers al învăţământului şi culturarizarea poporului şi spulberă „idealismul" celor „chemaţi".

„Am fost idealist", spune el. Am avut de gând să muncesc, să mă devotez şcoalei şi cauzei învăţătorilor; dar, întâlnind atâtea obstacole, mi s'a spulberat orice avânt şi idealism! Trebue să mergi în pas cu omenirea, singur n'ai să refaci lumea!"

Asta înseamnă „opinia proprie" si „tăria" ei. Tinere idealist! Nu-ţi dai seamă că **tu** eşti baza şi progresul învăţământului?.. Nu înţelegi că tradând cauza, tu, unul care zici că n'ai să refaci lumea, dai exemplu altora de seama ta şi aceia altora şi aşa mai departe şi atunci într'adevăr că nu se poate de făcut nimic?

Luptă! Stăruieşte în ideile şi năzuinţele tale frumoase, fără ca să ţii seama de neajunsurile altora sau piedicile ce le întâlneşti.

Ce te privește pe tine că alții vin la școală cu andrele sau „Universul", numărul curent? Ce-ți pasă ție că alții se îngrijesc mai stăruitor de aratul, semănatul, strânsul stupilor și al bostanilor la timp, decât de programul clasei și educația „puiului de om" ce le este încredințat?

Ce-ți pasă ție că un subrevizor nu te simpatizează, iar un as politic sau administrativ îți pune „bețe'n roate" așa... într'o doară? Ești dascăl? Ești apostol? Știi care este menirea ta? Lucrează! Invinge! Ridică-te deasupra! Jos văicăreala sufletească! Sus idealismul refăcător al sufletului și al aspirațiilor tale curate!

Zici că vei fi batjocorit, disprețuit, înjurat și strivit?

Ce-ți pasă de primele trei din aceste perspective? Niciodată nu vei suferi de cea de-a patra, făcându-ți datoria. Vei fi batjocorit, înjurat? Râde! De-ar vrea să te strivească, nu vor putea. Tăria zidului, pe care ți-l dă sentimentul datoriei conștiincios îndeplinite, va împiedica orice atac al „inamicului". Exemplul tău va fi stimulent pentru alții de seama ta și va forma alte puncte de rezistență și refacere. Curățenia și tăria snfletească sunt tot atât de contagioase ca și opușii lor.

Fiind „altfel" de cum zici că e lumea, făcând ceea ce zici că aveai de gând să faci când ai păsit pentru prima dată pe calea spinoasă a „apostolatului", vei merge cu capul sus, inaccesibil pentru toate clevetirile împotriva ta sau a breslei tale. Insultele altora, deși îndreptate împotriva-ți, nu te vor atinge.

Nu-ți pese de ce fac sau nu fac alții, căci știi ce faci tu.

Privește la copiii ce stau în bănci cu ochii și urechile înspre tine.

Lasă andrelele și ziarul și comentează împreună cu dânșii lecțiile de azi. Lămurește-le ceeace nu înțeleg; călăuzește-i pe unde se încurcă și minunează-te și râde împreună cu dânșii, învață-i a vorbi, a înțelege și a simți și vei vedea cum, rând pe rând, boboceii se desvoltă, înfloresc și se prefac în acea minune snfletească care se chiamă deșteptăciune și dra-

goste, mai întâi pentru tine, apoi pentru natură şi cei care-i înconjoară.

Nu eşti satisfăcut? Nu eşti mândru de această grădină, cultivată şi îngrijită de tine? Nu simţi o mângâiere şi o vanitate profesională şi totodată părintească, când din dragoste şi stimă nemărginită pentru tine (nu din frică) se face linişte în clasă şi atâtea perechi de ochi şi urechi aşteaptă cu lăcomie o învăţătură nouă ca o prajitură gustoasă?

Nu te simţi mişcat când, în recreaţie, năvălesc copiii înspre tine cu diferite observaţiuni şi întrebări, cu deplină siguranţă şi încredere că tu vei descurca orice dificultate şi vei lămuri orice nedumerire?

Eşti un semizeu pentru ei şi un arbitru suprem neatacabil. Argumentul cel mai indiscutabil şi cel mai sacru este: „Aşa a spus d-l învăţător!".

Şi pentru ca să ajungi la aceasta, ştii ce-ţi trebue, dragă dascăle şi coleg ? Dragoste! Dragoste pentru carieră şi copii.

Ei nu sunt vinovaţi de nedreptăţile şi ilegalităţile ce se comit. Ei sunt ţărâna moale şi afânată ce aşteaptă sămânţa de grâu sau neghină—ca s'o reproducă înzecit. Pentru ei, nu pentru puternicii zilei, vei munci.

Când intri în clasă, orice grijă personală, orice amărăciune şi gând urît trebue să rămâie la uşa clasei, dincolo, „în tindă".

Ai plâns? Zâmbeşte. Ai fost insultat? Uită! Ai de îndurat atâtea? Cine nu le are? In clasă să n'aduci decât zâmbetul, blândeţea şi bunăvoinţa, însoţită de răbdarea piramidală, căci răbdarea simplă, „cotidiană" nu-ţi ajunge. Capuşoarele acestea naive şi credule nu ştiu încă ce-i viaţa, de ce ar trebui să fie ei „ţapul ispăşitor" al nemulţumirilor tale sau jertfe ale indiferenţei tale? Ai cinci ore pe zi. Decât să le laşi să se scurgă în vreme fără vr'un rost, caută, mai bine, de înmulţeşte „talantul", nu zice că nu poţi face nimic în cinci ore. A suta parte din ceeace poţi face în aceste cinci ore, de

va prinde rădăcini în sufletul lor, va aduce un progres şi o îmbunătăţire.

Nu lua pe X de exemplu, fiindcă nu face nimica şi nu filosofa. Ia de exemplu pe Y, care face ceva şi viaţa îţi va apărea mult mai simplă, dar şi mai cu sens.

Iată cheia filosofiei didactice, dragă coleg şi idealist. Răsplata dela Dumnezeu sau dela cei mari ai zilei nu o aştepta: întotdeauna vine prea târziu. Laudele nu sunt decât ofrande mincinoase, aduse de unii din invidie şi asvârlite de alţii din indiferenţă. Nu te încălzeste nici una nici alta. Dar liniştea şi mulţumirea sufletească ce o capeţi şi dragostea şi încrederea copiilor—cei mai buni judecători— e deajuns pentru viaţa asta scurtă şi fără prea multe complicaţii a unui „dascăl".

Ce rost au toate sbuciumările de a ajunge „ceva" sau „cineva", numai pentru mulţumirea personală? Cine va şti, după trecerea ta din viaţă, că ai trăit şi te-ai sbuciumat ani de zile? Faptele urîte şi cele neînsemnate au această calitate bună: îşi pierd urma odată cu stingerea autorului. Cele bune, în pofida atacurilor celor dintâi, supravieţuesc.

Dacă tu, umil învăţător al poporului, ai isbutit, din atâtea sute câţi trec prin mâna ta, să supravieţuesti în vr'unul, înfiltrându-i şi altoindu-i partea morală a personalităţii tale; dacă unul dintr'ânşii, crescând, îşi va aminti într'o zi: „Am avut odată un domn învăţător, tare bun mai era, straşnic frumos şi bine mai spunea",—e deajuns! N'ai trăit în zadar. Nu este asta mai mult decât laşitatea unor idealuri prea coprinzătoare, dar părăsite fără luptă şi prea de timpuriu?

N. Prodan
Inv Holoşniţa

Necesitatea modificării alfabetului român.

Se ştie ca scrierea în limbile culte se face pe baza unuia din aceste două principii: principiul etimologic şi principiul fonetic.

Unele limbi au strania însuşire de a scrie într'un fel şi de a ceti în alt fel: se scriu un şir de litere ca să se citească un simplu sunet şi se scriu litere cari nu se citesc de loc, etc. Aceste limbi se călăuzesc de principiul etimologic.

In limbile, cari se călăuzesc de principiul fonetic, scrierea se face prin litere adoptate fiecărui sunet. Aceste limbi au regula: „Câte sunete, atâtea litere şi viceversa" sau „Cum se scrie, aşa se citeşte şi viceversa".

Care e mai uşor, mai comod şi mai logic din aceste două principii?

Pentru a răspunde la această întrebare, trebue să avem în vedere în primul rând interesele practice ale mulţimii. Şi din acest punct de vedere, e în afară de discuţie că principiul fonetic e preferabil.

Scrierea, întemeiată pe principiul etimologic, este atât de grea, că are numai o singură raţiune de a fi adoptată: aceea de a se putea urmări originea cuvintelor. Dar acest lucru, adică istoricul cuvintelor, îl pot face şi trebue să-l facă un grup de savanţi lingvişti, în lucrările de specialitate; iar restul omenirii se cuvine, în interesul obştesc, să fie scutit de această inutilă bătaie de cap.

Se spune că ţarismul retrograd rus, temându-se de adevărata ştiinţă luminatoare, punea înadins beţe în roatele carului învăţământului şi îmbâcşea capetele fragede ale tineretului studios cu fel de fel de nimicuri năucitoare, între cari recordul îl deţinea ortografia stupidă a temutului „iati": „e" moale care se pronunţa ca orişice „e" ordinar, avea însă semnul său deosebit, groaza elevilor şi cauza multor sinucideri.

Este uimitor şi greu de explicat faptul, că în timpurile noastre luminate şi democratice, când omenirea se străduieşte

a uşura învăţământul pe cât e posibil, reducând totul la strictul necesar şi logic, unele naţiuni, pe cari le numărăm în fruntea omenirii şi le considerăm mai practice în viaţa de toate zilele, se ţin morţiş de scrierea lor arhaică şi inutil complicată, întemeiată pe principiul etimologic.

In anul 1904, Academia Română—spre cinstea ei—a părăsit principiul etimologic şi a adoptat scrierea întemeiată pe principiul fonetic. „Cu modul acesta—zice d. L. Şaineanu—s'a pus capăt inconsecvenţelor, cari erau inevitabile în ortografia anterioară prin caracterul ei ibrid, fonetico-etimologic".

Din nefericire însă, şi de data asta s'au făcut greşeli cu grave urmări: nu s'a procedat consecvent până la sfârşitul logic al lucrului şi în alfabetul român au rămas urme de ale ortografiei anterioare, cu caracterul ei „ibrid fonetico-etimologic". Este de mirare, cum de, stând pe principiul fonetic, au comis autorii alfabetului român aceste greşeli şi au complicat cu totul inutil acest alfabet, simplu şi logic, al principiului fonetic.

Dar să evidenţiem:

Având 27 de sunete, alfabetul român trebuia să aibă numai 27 de litere adoptate lor. De fapt, însă, în prezent el numără 36 de semne, simple şi compuse, pentru însemnarea acestor 27 de sunete.

Având două litere— „C" şi „K"—pentru sunetul „C", nu putem scrie silabele „che, chi" simplu şi natural prin două litere şi recurgem la ajutorul lui „h", care pe nedrept îşi pierde sunetul, nu se citeşte, ci stă mut ca un semn convenţional, nu ca o literă valabilă.

Când micuţii elevi—bucheri se deprind temeinic a pronunţa sunetul „C" în combinaţie cu diferite vocale, noi le sucim minţile fragede cu ceva cu totul neaşteptat şi nenatural: stăruim cu multă trudă să-i deprindem pe bieţii copii năuciţi că litera „C" alături de vocalele „e, i" îşi schimbă obişnuitul său sunet „c" în „ce—ci" şi prin această transformare pierdem posibilitatea scrisului natural al silabelor „che—chi".

Se întâmplă, ce e drept, ca unii, mai îndrăzneți, din micuții bucheri să-l întrebe pe „domnul", de ce litera „c" cu „a, o, u" se citește „ca, co, cu", iar același „c" cu „e, i" face „ce-ci" și nu „che-chi". Dar ce să-i răspundă învățătorul? Zice laconic: „Așa e legea „ortografiei".

Dar mă întreb: pe ce temeiu psihologic se face această transformare ciudată din „che-chi" în „ce-ci" și din căuza căror presiuni ne-am pripit cu această lege ortografică?

La fel de nelogic și nepractic procedăm și cu litera „g", care în loc să sune în toate cazurile numai ca sunet „g", având ca vecine vocalele „e, i", sună cu totul neașteptat: „ge—gi".

Oare nu este mai logic, mai natural și mai practic ca literele în niciun caz să nu-și abandoneze sunetul și fiecare sunet să-și aibă numai un semn al său, adică o literă?

De sigur că da! Căci în aceasta și constă scrierea întemeiată pe principiul fonetic.

Intrucât alfabetul român actual nu corespunde întocmai principiului fonetic, este inutil complicat și greoiu, el trebue să fie modificat, înlăturându-i se efectele.

In acest scop, prin articolului de față atrăgând atențiunea corpului didactic primar, cel mai autorizat să-și spună cuvântul asupra neajunsurilor practice ale alfabetului nostru de azi, fac și eu următoarele propuneri, concrete, spre modificarea lui:

Fiindcă la baza principiului fonetic stă regula generală: „Câte sunete, atâtea litere", cele 27 de sunte ale limbii române trebue să-și aibă fiecare câte un semn sau literă; deci este necesar să se inventeze semne speciale și pentru consonantele „ci, gi", spuse scurt, fără de „i".

Intreaga reformă s'ar rezolva în felul următor:

1. Sau litera „K" rămâne pentru sunetul „C" și atunci litera „C" va rămâne pentre consonanta „Ci". In acest caz scrisul „Ke—Ki" se va ceti „che—chi", iar scrisul „ce—ci" se va citi tot „ce—ci" de azi.

2. Sau litera „C" va servi pentru sunetul „C", iar pen-

tru consonanta „Ce" va servi aceeași literă „C" secondată de semnul ce se pune sub literile „ș, ț". In cazul acesta scrisul „ce—ci" s'ar citi natural „che—chi", iar silabele de azi „ce—ci" se vor scrie tot „ce—ci", însă cu virgulă sub „C". Litera „K" de data această se elimină cu totul.

3. Litera „g" rămâne numai pentru sunetul „g", iar p. consonanta „gi" se poate folosi tot litera „g" cu un semn deasupra, la fel cu al literei „ă" sau „â". In acest caz scrisul „ge—gi" natural se va citi „ghe—ghi", iar silabele de azi „ge—gi" se vor scri cu „g" cu căciulă sau cu alt semn nou.

4. Una din literele „â, î" trebue să dispară, fiindcă există un singur sunet „â".

5) Deasemenea se va înlătura din alfabet și litera „x", care, răspunzând la două litere „cs", este în desacord cu principiul: „Câte sunete, atâtea litere".

Prin urmare, având 27 de sunete:

7 vocale: a, o, e, i, u, ă, â;

20 consonante: b, c, ci, d, f, g, gi, h, j, l, m, n, p, r, s, ș, t, ț, v, z,

vom avea numai 27 de litere, cari în niciuncaz nu-și vor schimba semnificația lor fonetică.

Astfel vor fi îndepărtate din alfabetul român balastul și spaima copiilor—„ce—ci, che—chi, ge—gi, ghe—ghi"—și va fi întronat principiul fonetic în toată puterea, logica și simplicitatea lui plăcută și comodă.

P. N. Gegiu

Infăptuiri.

Mijloace de educaţie, încercate.

Invăţătorii şcoalei Dângeni, călăuziţi de sentimentele arătate în altă parte, de a face din şcoală un mijloc de educaţie cât mai aproape de sufletul şi nevoia de viitor a copiilor, instinctiv s'au legat de anumite ramuri de activitate din viaţa săteanului nostru.

D-l Anton Haleţchi se interesează în deaproape de cultura pomilor fructiferi. In timp de cinci ani de continuă trudă, a ajuns ca să aibă la el acasă o pepinieră foarte frumoasă, cu pomişori altoiţi, crescuţi de el dela seminţe. A însufleţit pe elevi din toată şcoala pentru adunarea de seminţe, cultivarea, creşterea şi altoirea pomilor. Ii învaţă cum trebue să îngrijească şi să ocrotească aceşti pomişori. Se duce prin gospodăriile sătenilor de face altoiu şi dă sfaturi la faţa locului. Dăruesţe elevilor şi satenilor pomişori altoiţi în pepiniera sa.

In urma conferinţei şi cursurilor de altoire, ţinute cu sătenii mai înainte de către d-l Ştefan Cately, directorul şcoalei agricole Grinăuţi şi mai ales datorită stăruinţelor pentru infăptuiri practice ale d-lui Anton Haleţchi, învăţător, sătenii au prins poftă de a înlocui pomii sălbatici cu pomi altoiţi.

Işi dau tot interesul şi sunt multe livăduici, plantate de curând, cu pomi altoiţi şi de soiuri bune.

După experienţele reuşite în gradina proprie, d-l Anton Haleţchi a iniţiat pe d-l Vasile Ilinca, învăţătorul cl. a VI-a în munca de organizare a unei pepiniere de pomi în gradina şcoalei. In toamna aceasta s'a făcut desfundarea de către elevi şi s'au pus seminţele.

Subsemnatul, tot cam de cinci ani, ajutat de ceilalţi colegi, fac cu elevii în fiecare an răsadniţe de zarzavaturi, pe cari le împart elevilor şi din cari plantez grădina şcoalei. La îngrijirea grădinii şcolare sunt ajutat de elevi, cari au prilejul să înveţe în mod practic cum trebue să planteze şi să îngrijească legumele şi zarzavaturile.

Pentru stimularea elevilor şi a sătenilor atât la plantarea de grădini cât şi de pomişori, primăvara şi toamna se organizează excursiuni şcolare pe la elevi, unde se aduc laude celor harnici şi se încurajează cei mai lăsători.

Avem prilejul să stăm de vorbă cu sătenii, cari din curiozitate se adună din întreaga mahala.

Rezultatul la care am ajuns, este îmbucurător. Sfatul învăţătorului este căutat şi împlinit.

Aproape fiecare om are grădiniţă de legume, unde copilul este stăpân şi, în loc să sară să distrugă grădina vecinului, şi-o păzeşte pe a lui. El cere părinţilor, cari de multe ori rup înainte de vreme, să rabde până la deplina maturitate a legumelor.

Inchipuiţi-vă un copil, stăpân pe muncuşoara lui. Câtă educaţie îşi face lui însuşi şi chiar celora dela care ar trebui s'o primească!

Cât priveşte legătura elevilor cu şcoala şi învăţătorul, pot răspunde prin următoarea situaţie:

Anul	1932 33	-alevi	înscrişi:	b. 178	f	41	=219	frecv	reg	162+ 40	=202 înv. 4.
„	1933 34	„	„	b. 195	f.	94	289	„	„	183+ 92	=275 „ 5
„	1934/35	„	„	b 225	f.	117	342	„	„	200+111	=311 „ 6.
„	1935 36	„	„	b. 229	f.	152	=381	„	„	213+137	=350 „ 7.

Din situaţiile de mai sus, uşor se poate vedea că orientarea spre mijloace de educaţie mai practice ne-a sporit numărul de frecvenţă al băieţilor.

Iar creşterea numărului de înscriere şi frecventare a fetelor dela 41 la 152 şi frecvente 137, în trei ani, s'a realizat fără altă coerciţiune, decât atragerea elevelor cu lucrul de mână, predat cu multă stăruinţă de către d-le: Lidia Haleţchi şi Vera Chiriţă.

Cele peste 20 costume naţionale, de şervetele etc. ce împodobesc expoziţiile şi serbările şcolare de fine de an, au făcut pe mame şi eleve să preţuiască îndrumările şcoalei.

Prin toate cele de mai sus, la care se adaugă educaţia cooperatistă ce se face în jurul cooperativei şcolare „Albina", condusă de D-l Vasile Ilinca şi ceilalţi colegi, nădăjduim ca în viitor să dăm satului o generaţie deprinsă la muncă,

cinste şi respectarea a tot ce este de folos, atât fiecăruia în parte, cât şi tuturora laolaltă.

Mulţumiţi de rezultatele obţinute prin muncă în direcţiile susarătate, îndemnăm şi pe alţi colegi, doritori de a fi alături de sufletul şi interesul copilului şi al săteanului, să facă încercări, din cari să profite, prin contagiunea exemplului bun, şcoala românească.

Înv. S. HALEŢCHI

Cărţi.

Gheorghe Comicescu, D-r în filosofie, Maester of. Arts dela Universitatea Columbia, New-York: *„Realizări şi tendinţi în şcoala americană contimporană"*. 295 pagini, 150 lei.

Câteva informaţiuni despre autor se impun.

Este absolvent al Şcoalei Normale „Vasile Lupu" din Iaşi, pe lângă acea şcoală a făcut şcoala de aplicaţie. In anul 1918, când acea şcoală a însumat primul contingent de basarabeni în clasa I, D-sa a fost recomandat ca, împreună cu cunoscutul cărturar ieşan Gh. Ghibănescu, să ia conducerea acelei clase, predând împreună toate obiectele. Era, deci, considerat în cercul ieşan ca un educator abil. Lucru care l-a confirmat în toate ocaziunile.

Din acel an a plecat la Universitate, unde şi-a luat şi doctoratul în filosofie. Universitarii din Cluj, văzând în el esenţă de carturar, l-au trimis în streinătate pentru complectarea studiilor, ca apoi să-şi puie forţele sale în slujba naţiunii. Din modest învăţător, ajunge la Universitatea din America.

Cartea are pe frontispiciul ei un foarte interesant motto, care sună astfel: „Nimeni n'a servit republica decât învăţătorul anonim. Nimeni altul nu e mai vrednic a fi înscris într'o aristocraţie democratică, „rege peste el însuşi şi slujitor al omenirii". Cartea prin care autorul ne pune în curent cu şcoala de peste ocean, se împarte în 11 capitole.

Pe noi, învățătorii, ne interesează, cred, învățământul primar, care se cuprinde în capitolele II și III. Învățământul elementar îl finanțează o contribuție locală de 74%, iar statul federal contribue cu 26% (Anul 1924). Poporul contribue bucuros, fiind convins că: omul fără școală este un om cu puține șanse de adaptare la mediu.

In afară de aceasta, este acolo convingerea că educația contribue direct la sporirea bogației și că, deci, buna stare economică a țării este în mare măsură un produs al educației. Americanii trag concluzia că bogăția trebue să restituie o parte așezămintelor de educație, din care ea însăși s'a produs.

Aceasta se face prin investiții de capital în instituțiile educative.

Obligativitatea și durata anului școlar variază dela stat la stat. In unele state obligativitatea în lege este inutilă, dar în altele, ca acele agricole, interesul pentru școală este scăzut. Același lucru se observă și în regiunile muntoase, cu drumuri nepracticabile.

Copilul dela 10 ani în sus este considerat braț de muncă chiar în America; iar dela 10 ani în jos este folosit pentru mici ajutoare, ca pașunatul etc.

Programa variază dela stat la stat, dela școală la școală și dela un an la altul.

Cartea are bogate informațiuni și e foarte sugestivă pentru cei cari se trudesc să găsească un drum drept și să evite experiențele lamentabile pe spinarea bietului școlar român.

S. Harboro,
Inv. Cobâlca - Soroca

„Conferințe"

Conducerea Asociației Învățătorilor din Bălți a scos de sub tipar mănunchiul de conferințe, ținute de către profesorii Ișului cultural, în frunte cu d. dr. Șt. Bârsănescu, în vara anului 1934.

Lucrarea prezintă un deosebit interes pentru noi învă-

ţătorii, deoarece conţine o mulţime de cunoştinţe, necesare nouă ca dascăli şi cetăţeni.

Conferinţele de deschidere şi închidere ale Inaltului Chiriarh de Hotin de pe atunci şi actualul Mitropolit al Bucovinei P. S. S. Visarion, pline de un creştinesc învăţământ şi adânc pătrunse de realitatea lucrurilor, sunt cadrul de aur al atât de variatului tablou, din care se desprind figurile măreţe—multe din ele bine cunoscute nouă—ale conferinţiarilor.

Primul este d. dr. Şt. Bârsănescu, care vorbeşte despre „Tehnologia didactică". Este o expunere plină de învăţăminte, de un real folos pentru noi, căci tratează meşteşugul atât de scump educatorilor—arta de a preda.

D-l V. Harea tratează problema muncii, în legătură cu problema cunoaşterii individualităţii, a orientării profesionale şi cea a selecţiei.

D-l Em. Cately, prefect de Bălţi, evoacă câteva pagini nescrise din istoria Basarabiei robite.

D-nii Radu Manoliu, Nic. Macarovici, Şt. Popescu, N. Cojocaru, P. Andrei, C. Veilicu şi C. Cotruţă tratează fiecare subiecte din domeniul în care sunt specializaţi, căutând a sublinia că învăţătorul este singurul mijloc prin care cele enunţate de d-lor vor deveni fapte în ochii poporului şi deci pilde pipăibile pentru ţăranul amăgit de toţi scamatorii şi panglicarii.

Pe lângă cele arătate mai sus, cartea tipărită de cond. Asoc. Inv. Bălţi mai conţine şi două conferinţe a doi mari prieteni ai învăţătorilor: sunt conferinţele bătrânilor — veşnic tineri—d-ni Ion Mitru şi Gh. Ghibănescu.

Ambii vorbesc într'o moldovenească dulce şi frumoasă, cum numai limba noastră poate să fie, atunci când e rostită de povestitor cum sunt d-lor.

Intâiul vorbeşte despre „Educatorii de odinioară" cari, dacă nu cunoşteau atâta metodică câtă se cunoaşte astăzi, erau, în schimb, suflete alese, mari şi curate. Evocarea acestor suflete de elită ale culturii noastre, de către cei ce fac

zala de legătură între „ei" şi „noi", să ne fie mijloc de purificare spirituală şi morală; iar neoaşa „Limba Moldovenească" a d. Ghibănescu, limba cu care să înlocuim stâlcitele expresii străine, cari abundă în dialectica noastră.

Lucrarea Asoc. Inv. Bălţi conţine lucruri mult prea interesante şi variate, pentru a le putea prinde—chiar în mod sumar—într'un articol de revistă, de aceea ea trebue cetită!

Mih. Th. Zghibartz.

Actualităţi şi comentarii.

1600 lei. E deadreptul strigător la cer ca un învăţător începător să fie retribuit cu 1600 lei pe lună. E ceva catastrofal. 1600 lei nu înseamnă altceva decât o adevărată batjocură, batjocură cu urmări tragice, adusă unor oameni dela care se cere mult, dar mult nu glumă şi cari într'adevăr trebue să dea şi să facă mult. 1600 lei nu înseamnă altceva decât un salar de mizerie în cel mai înalt grad. 1600 lei e salarul unui om care nu trebue să trăiască în întregime, e salarul care te face ca cel puţin jumătate de viaţă s'o trăieşti în mormânt şi numai jumătate s'o trăieşti pe suprafaţa pământului. Pe când ştiut este că unui învăţător îi trebue să trăiască cât mai intens posibil, ca să dea atâtora altora viaţă din viaţa lui: copiilor ce vin la şcoală cu moartea în suflete şi în oase, populaţiei satului ce stă încă în amorţire.

Învăţătorul, pentru a fi cu adevărat învăţător, trebue să împrăştie cu multă dărnicie viaţă. Dar mă întreb şi se poate întreba orişicine cu judecata limpede: de unde această „viaţă", pe câtă vreme el n'are şi nu poate s'o aibă din cauza lui 1600?!

In el de abia de poate fi o licărire de viaţă şi atâta numai ştim cu toţii şi ne putem da seama că nu-i deloc suficicient şi că numai cu atâta numai treabă prea bună nu se

poate face. Dumnezeu nu vrea ca să facă minuni, ca să putem profetiza cu pântecul gol, sau să facă ca să ne fie suficientă hrănirea cu buruieni, sălbătăciuni, coajă de copaci, rădăcini de plante etc. Nici nu vrea să ne lase să umblăm măcar desculţi şi goi, căci veşnic ne trimite ceva ce se chiamă „frig". Aşa stând lucrurile, când un biet învăţător e veşnic cu gândul la ziua de mâine, când îl tocesc lipsurile şi necazurile izvorîte din acestea, ce puteţi cere de la dânsul?!.. Puţin, domnilor şi acest puţin să ştiţi că e mult. Căci altfel nu s'ar putea explica cum de cad răpuse vieţi în floare. Care e alta explicaţia, mă rog?!. Se uită pe sine, încălziţi de un foc sacru. Dar cad înainte de vreme. Legile firii nu vor să ştie că primeşti numai 1600 lei, nu vor să-ţi dea absolut deloc crezare. Vedeţi, ele-s îndărătnice. Ei bine, noi în acest caz nu ne mai putem susţine îndărătnicia şi cedăm. Şi nu e păcat, oare?!..

1600 lei e salarul morţii. Da, 1600 lei e salarul morţii, devreme şi dureroase . . . Să facem să dispară cât mai neîntârziat această cumplită realitate, care ne târăşte deadreptul în abis. Să nu mai fie în Ţara Românească învăţători retribuiţi cu 1600 lei pe lună! Să facem să dispară această cumplită ruşine şi amară durere. Să dispară! Da, să dispară cât mai neîntârziat posibil. Căci altfel dăm dovadă de decădere şi nouă nu asta ne trebueşte acum, ci înălţare, înălţare cât mai multă şi mai sublimă. Şi aceasta o face—şi trebue s'o facă—în primul rând învăţătorul. Daţi-i putinţa s'o facă şi vă veţi minuna de întorsatura lucrurilor. Dar daţi-i putinţa, înainte de a fi prea târziu. Nu vedeţi cum întreaga lume se desmorţeşte?!.. Ne iau toţi înainte. Şi vom ajunge o vreme când noi nu vom mai însemna nimic ca naţie, dacă neglijăm pe slujitorii ei din primele rânduri. Şi vai, asta în timp ce se duc atâţia bani pe lucruri netrebuincioase! . . 1600 lei e un salar care te înjoseşte (portarii au mai mult) extrem de mult, îţi înjoseşte menirea care de fapt ţi-e atât de măreaţă! Pe tine, tinere învăţător, te face stingher, cu atmosfera de pustiu distrugător şi necăjit la culme.

1600 lei e moartea idealurilor tinerilor învăţători. Şi, doar, în această epocă ne trebuesc mulţi, cât mai mulţi oameni însufleţiţi de idealuri.

Şi iată de ce o mare datorie a conducătorilor în drept este să facă să dispară această distrugatoare anomalie. Adică, cum am mai spus, să nu existe în România învăţători, retribuiţi cu 1600 lei pe lună.

Invăţătorului trebue' să i se dea ceva ce cu drept cuvânt meritä, ca şi el la rândul lui să dea ceva ce trebue şi poate să dea.

Dacă nu i se asigură măcar strictul necesar (căci cu 1600 lei nu-şi poate procura şi hrană sufletului), cum vă închipuiţi că ar putea să stea cu demnitate şi curaj pe arena aprigilor lupte ce i se cer?!..

Tineri învăţători, strigaţi, cât glasurile vă mai îngăduie: „Să dispară 1600 lei!"

Ioan Gh. Baciu
Inv cu 1600

* * *

O opinie de autoritate. In fiecare an, în adunările generale ale Băncii noastre se examinează cu atenţie situaţia Casei de Ajutor Reciproc. Interesul ce-l provoacă acest aşezământ al nostru, se explică prin marea importanţă ce are în lămurirea neprevăzutului, dar şi prin conştiinţa că străbatem, cei dintâi, o experienţă îndrăzneaţă. E natural, deci, ca fiecare membru să-şi manifeste, într'o formă sau alta, grija pentru buna ei reuşită.

In şedinţa de 3 Ianuarie, Consiliul de Administraţie al Băncii s'a ocupat exclusiv de chestia Casei de Ajutor, examinând cu minuţiozitate sugestiile ce i-au venit, de a-i da alte baze de funcţionare. Hotărîrea unanimă a Consiliului a fost pentru menţinerea actualului regim statutar al Casei, iar argumente din cele mai cu greutate i-a procurat următoarea scrisoare a d-lui prof. N. Ghiulea, preşedinte al Societăţii cooperative dea sigurare „Vulturul" şi unul—dacă nu singurul—dintre cei mai autorizaţi în materie specialişti ai ţării.

„Sistemul—zice D-sa—folosit de Banca „Progresul"

pentru ajutorarea familiilor celor decedaţi, este sistemul cunoscut sub numele „francul la deces".—Multe societăţi mutuale au dat faliment din cauza acestui sistem, fiindcă nu puteau înscrie membri la infinit şi, numărul membrilor scăzând din ce în ce, se ajungea acolo că cei rămaşi nu mai puteau suporta cotele, din ce în ce mai mari, ce cădeau asupra lor.

La Dv. nu este cazul.—Deşi numărul membrilor Dv, este limitat la numărul învăţătorilor din judeţ, circa 650, totuşi nu este nicio primejdie ca numărul să scadă.—Orice membru decedat este înlocuit prin altul, fiindcă locurile vacante de învăţători se împlinesc cu alţi învăţători intraţi în judeţ.

Mai mult, în locul învăţătorilor decedaţi intră mai totdeauna învăţători tineri şi prin urmare distribuţia membrilor Dv. pe vârste va fi totdeauna aproximativ aceea de astăzi.

In regimul de astăzi, când fiecare învăţător plăteşte câte lei 200—la deces şi plătiţi până la 100.000 Lei ajutor de înmormântare, satisfaceţi toate interesele.

In adevăr, numărul decedaţilor pe an va fi în viitor în mijlocie circa 7,532 pe an, dacă se păstrează actuala distribuţie a membrilor pe grupe de vârstă.

Un membru ar plăti circa 1.500 lei pe an.

Cel mai mult cât poate plăti un membru, nu poate fi decât o sumă sub 45.000 Lei.

Toţi însă vor plăti mai puţin.

In schimb, familia fiecărui membru decedat ar primi circa 100.000 Lei.

Dar vă întrebaţi: cine suportă diferenţa?

Suportă sutele şi miile de învăţători, care vor veni de-acum înainte în Banca Dvs.

Aceasta înseamnă că viaţa Băncii Dv, este fără sfârşit şi toţi învăţătorii ce vor veni în judeţ vor intra ca membri în Bancă, ceeace este de sperat".

***

Impotriva culturii? Ultima Adunare Generală a Asociaţiei noastre hotărîse organizarea unui ciclu de conferinţe culturale pentru săteni, cu un program adequat nevoi-

lor acestora şi elaborat în amănunţime de Comitet. Sensul acestei hotărîri era limpede: să se dea învăţătorilor, doritori de a activa în afară de lecţiile propriu zise, directive uniforme, de program şi metodă, spre a se imprima acţiunii caracterul de mişcare concertată şi generală. Căci una e să lucrezi la întâmplare, după inspiraţia ceasului, cum va da Dumnezeu şi alta e să preconcepi o faptă, să-i pregăteşti condiţiile unei bune desfăşurări şi s'o realizezi cu metodă şi tenacitate.—Intre condiţiunile de însemnătate covârşitoare ale unei asttel de fapte, putem număra şi starea psihologică a învăţătorului, sentimentul lui viu că se găseşte încadrat: în spaţiu de sforţările identice ale altora, iar în timp, de activităţi succesive bine plănuite.

O astfel de acţiune nu putea fi pusă la punct, decât de un organ anume şi Adunarea Generală a învăţătorilor a însărcinat Comitetul să întocmească planul de lucru.

Comitetul s'a executat.

A adunat dela oameni de specialitate, cu autoritate ştiinţifică şi titluri oficiale, materialul analitic al conferinţelor şi a dat norme de comportare, pentru ca mişcarea să aducă învăţăminte şi sătenilor şi celor ce le vor ţine. A trimes fiecărui centru unde înv. şi-au luat benevol această sarcină, câte 200 lei pentru lumină şi, eventual, servitor, a pregătit un turneu cinematografic, cu filme instructive, prin judeţ şi, în genere, a stăruit să atragă şi să coordoneze bunăvoinţele în acest senz.

Prin aceasta, Asociaţia înţelegea ca, acolo unde nimeni nu venise încă cu propuneri studiate şi norme regulatorii, să-şi pună ea la contribuţie priceperea şi chiar bugetul, spre a atrage pe învăţători într'o acţiune coordonată şi de mult aşteptată în sat.

De altfel, conferinţele şi şezătorile culturale constitue o obligaţie legală pentru învăţători şi o condiţie de admitere la înaintare în grade (Art. 118 d., 119 d).

Dar... Vai!

Cu tot spiritul lui de prevedere, Comitetul a făcut o gravă omisiune: n'a cerut, pentru acţiunea ce punea la cale,

aprobarea forurilor politice. N'a făcut cu această destinaţie nici cerere timbrată, nici temeneli în unghiuri ascuţite, nici stafetă cu picioare mercuriene, nici declaraţie de înscriere colectivă.

Şi de accea, iată ce a urmat.

Asociaţia Învăţătorilor rugând Revizoratul, prin adresa No. 19 din 13 Ianuarie 1936, să dea dispoziţiuni organelor în subordine pentru încurajarea conferinţelor proectate de învăţători (la adresă era anexat şi programul conferinţelor), acesta, adică Revizoratul, a răspuns, cu Nr. 4461 din 19 Ianuarie 1936, că Asociaţia este „invitată" să obţie în prealabil autorizaţie pentru localurile de şcoli. „In caz contrariu, Revizoratul va lua măsuri etc". (Vom vorbi, cu alte ocaziuni, despre împrejurările puţin obişnuite, în cari s'a produs această amabilă „invitaţie" a Onor. Revizoratului Şcolar).

A urmat apoi cunoscuta circulară (Nr. 4560) a Revizoratului, circulară prin care se interziceau: balurile, spectacolele, cursurile etc., dacă n'aveau prealabila autorizaţie pentru localul şcolilor. De sigur, învăţătorimea judeţului a înţeles că obiectivul, singurul obiectiv, al acelei subite îngrijorări pentru localurile de şcoli era: să nu se ţină şezătorile culturale proectate.

Revizoratul Şcolar interzicea formal ţinerea în localurile de şcoli a conferinţelor pentru popor, deşi art. 167 din lege pune aceste localuri la dispoziţie pentru scopuri culturale (alături de învăţământ) şi deşi aceste conferinţe constitue o îndatorire legală pentru învăţători.

Prin analogie: deşi suntem obligaţi prin legi să facem serviciu în armată, trebue să cerem aprobarea prealabilă ca să ne încorporeze; deşi avem datoria să participăm la alegeri în Parlament, trebue să obţinem în prealabil autorizaţie de a vota, etc.

Şi pentru a-şi camufla intenţiile, Revizoratul a înşiruit la întâmplare în ordinul suscitat: balurile, spectacolele, cursurile etc.

Dar, ne întrebăm: cu autorizaţie prealabilă baluri se

pot da în localurile de şcoli? Nu sunt ele categoric oprite de lege şi, ca atare, d-l Revizor le mai poate acorda autorizaţie?

Apoi, de unde deducţia că cursurile nu se pot ţine în localurile de şcoli fără autorizaţie specială? Cum adică: conferinţe se pot ţine, dar un ciclu de conferinţe (sau cursuri) nu?

Prin analogie: lecţii putem face în localuri, dar şcoală nu? Iată unde duce dependenţa de gândire şi de conduită a unui organ de şcoală, care pleacă urechea la sugestiile clubului şi-şi reneagă legile şi interesele tagmei, de care ţine organic.

Asociaţia n'a primit să ceară autorizaţie pentru localurile de şcoli şi aceasta din consideraţie p, legea înv., care le pune, fără nicio condiţie, la dispoziţie pentru scopurile culturale şi învăţământ. S'a adresat D-lui Ministru al Instrucţiunii Publice, în audienţa din 27/I.1937 a Comitetului Central al Asociaţiei, cu rugămintea să dea Revizoratului ordin explicativ că nu e nevoie, pentru ţinerea de conferinţe, de încuviinţări speciale din partea organelor şcolare. D-l Ministru a promis că va da acel ordin şi ne-a dat, deci, dreptate principială.

Cei mai mulţi dintre colegi, conştienţi de îndatoririle lor legale, au ţinut ciclul de conferinţe proectat. Alţii, mult mai puţini la număr, s'au abţinut.

Noi vom da în numerele viitoare concluziile cuvenite asupra acestei iniţiative a Asociaţiei, dar până atunci am ţinut să informăm pe colegi asupra unui caz de abatere, dela îndatoririle legii şi ale conştiinţei, a celor ce sunt chemaţi să le respecte şi să dea şi altora pildă de muncă pentru sate.

Comitetul.

***

Dela Adunarea G-lă extraordinară din 8 Martie 1936 a înv. din jud. Soroca. In cadrul măsurilor generale, prin cari învăţătorimea română înţelege să-şi pună în valoare drepturile, învăţătorii din jud. Soroca au ţinut, în sala Asociaţiei, adunarea de protestare şi de formulare a revendicărilor ei în legătură cu bugetul M. I. P.

Adunarea o deschide, la ora $10^1/_2$, d-l V. Ciubotaru,

președintele Asociației, prezenți fiind peste 200 de înv. din toate părțile județului.

D-sa subliniază că caracterul acțiunii organizate a învățătorimii este acela de luptă pentru drepturi legale și cu mijloace legale. Impotriva unei puternice rațiuni de Stat, care ar obliga pe conducătorii lui să lase pe înv. să lucreze în liniște și seninătate p. ridicarea satelor, aceștia se văd puși, cu o periodicitate de fenomen al naturii, în fața aceleiași griji pentru soarta lor și a familiilor. Drepturi legale, cari adesea nici nu mai satisfac drepturile de viață, se pun în discuție de chiar factori cu importanță în Stat și se neglijează, cu reacredință, adevărul că, în chestiile de școală și cultură, factorul uman are o importanță, cum rareori se poate constata în alte ramuri de activitate omenească. Școala e ceea ce e învățătorul, învățătorul e ceea ce e sufletul lui, iar sufletul își trage seva din pământescul și materialul ce ni se precupețește cu atâta îndărătnicie.

Lupta înv. trebue să aibă un dublu aspect: a) de lămurire, pe toate cărările, a nedreptății ce ni se face, b) de demonstrație viguroasă a spiritului de corp și a conștiinței de drepturi nesocotite.

8 Martie e ziua mobilizării acestei conștiințe profesionale și o verigă necesară în sistemul de mijloace, prin cari înțelegem să obținem un tratament mai omenos. Avem, dealtfel, sprijinul necondiționat al d-lui Ministru D-r C. Anghelescu, căruia îi adresăm omagii e noastre.

Invățătorii cer:

a) Retribuirea cu un salar omenesc a tuturor celor cari funcționează cu titlul provizoriu, dar nu primesc acum decât salarul de suplinitori.

b) Ocuparea în Septembrie viitor cu titulari a tuturor posturilor vacante și creiarea numărului de posturi imperios cerute de nevoile șc. primare.

c) Plata gradațiilor din anul curent și acelor scadente la 1 Aprilie anul curent.

d) Plata sporurilor cuvenite prin definitivat și înaintare.

e) Salarizarea în conformitate cu legea a învăţătorilor din zona eteroglotă.

f) Plata suplinitorului celor aflaţi în concediu pentru boală gravă.

g) Plata cheltuelilor de înmormântare, cuvenite familiei învăţătorului decedat.

— —

D-l S. Sârghie omagiază pe d-l Ministru al Instrucţiunii şi se asociază la cererile îndreptăţite ale învăţătorimii.

D-l I. Cuţulab arată că scumpetea crescândă a vieţii ne-ar îndreptăţi să cerem un plus de remuneraţie. Cu atât mai neomenoasă e tentativa de a ni se lua şi cceea ce am avut.

D-l Sorbală susţine că nu există grade de muncă depinzând de calitatea ei intrinsecă, ci numai condiţiuni exterioare variate. Retribuţia de 1600 lei pe lună consacră o mentalitate, ce dăunează şcoala, slăbind elanul tinerilor învăţători.

D-l Bologa T. arată că aceeaşi îndreptăţire o au cererile înv. în vârstă.

Mai vorbesc, solidarizându-se cu riposta morală a învăţătorimii din întreagă ţară, d-nii: B. Gavronschi, Şt. Bejenaru, M. Ungureanu şi V. Capbătut.

D-l L. Damaşcan crede de bine ca înv. să se încadreze în mişcarea Asociaţiei G-le a funcţionarilor publici.

D-l M. Vescu, subrevizor de cancelarie, face diferite comunicări: informaţii despre introducerea în buget a gradaţiilor, despre inspecţiile speciale, sumele ce au de ridicat înv. dela Revizorat.

D-l Preşedinte al Adunării, după ce face constatarea că cererile înv. îşi găsesc în Adunare unanimă formulare, propune şi Adunarea aclamă telegrame de omagiere D-lui Ministru al Instrucţiunii Publice şi d-lui D. V. Ţoni, preşedintele Asociaţiei G-le a înv. şi moţiuni, potrivit cu cele discutate, d-lor Prim-Ministru şi Ministru de Finanţe.

Dela subsecţii.

OTACI. A început un an nou. Anul 1936. Urmează desfăşurarea evenimentelor sale, care sunt aşteptate cu înfrigurare de o lume întreagă. Mulţi speră ca anul ce a început să fie mai bun ca cel care a trecut. Este desigur f. plăcut să nutrim speranţe că viitorul va fi mai fericit. De aceea, poate, nu e rău să credem şi noi că anul 1936 ne va aduce surprize. Realitatea lucrurilor nu ne permite a ne avânta cu gândul, deşi în primăvara viitoare se vor construi şcoli în aer liber şi se va amenaja o baie pe lângă şcoală şi de aceea ar fi bine să putem face constatarea că şcoala se bucură de o mai bună întreţinere. Să nu se mai audă acele veşnice văicăreli că: şcoala n'are lemne, n'are servitor, ba chiar n'are local închiriat până în prezent. Vom avea posibilitatea să răspundem celor, cari ne pun cam astfel de întrebări: cum aplicăm legea obligativităţii, dacă şcoala e neîncălzită? De ce aducem copiii la şcoală în frig, ca să se îmbolnăvească?

Şcoala şi slujitorii ei, înv., trebue să-şi capete locul de cinste în organismul societăţii, căci altfel plaga întunericului nu va dispare, ci se va lăţi şi mai mult. Colaborarea sinceră şi neprecupeţită a oamenilor, cari pricep nevoile şcoalei, este absolut necesară.

La apelul asociaţiei noastre de-a înfiinţa acele şcoli săteşti pentru propagarea culturii în masele populare, mai mulţi colegi din părţile acestea au răspuns cu înţelegere, înfiinţându-le.

Zilele trecute însă s'a primit ordin oficial de închiderea unor asemenea şcoli, fiind necesară aprobarea Ministerului p. local!!!

Iată o surpriză neplăcută! Neplăcerile provin, de sigur, din neînţelegere şi iată cum energia, care ar putea fi folosită, se risipeşte zadarnic. **Corespondent.**

***

SOROCA. In seara zilei de 16 Februarie, subsecţia soroceană a sărbătorit pe colegii ieşiţi recent la pensie: d-na Maria Caisân şi d-nii T. Dolghi şi P. Terziev. Manifestările

de acest gen îşi au îndreptăţirea în simţul de solidaritate organică dintre predecesori şi urmaşi şi în necesitatea de a conserva pentru viitorime pildele de muncă conştiincios îndeplinită. S'au remarcat, cu acest prilej, frumoasele calităţi profesionale ale celor ce ies din rândurile active ale învăţătorimii: d-na M. Caisân o lucrătoare modestă şi întotdeauna la datorie, d-l Dolghi excelând prin experienţa şi însuşirile sale de cooperator animat şi fecund, iar d-l P. Terziev un coleg cu nedesminţită dragoste de şcoală şi breaslă.

Intâlnirea aceasta a avut loc—după cum era şi firesc—în localul Asociaţiei Invăţătorilor. Cu atât mai mult că sărbătoriţii au fost printre primii cari au contribuit cu cărămida lor la ridicarea Casei Invăţătorilor.

***

NADUŞITA. Cu mari sacrificii, dar cu drag, contribuim fiecare la bunul mers al instituţiilor noastre corporative, supunându-ne fidel la toate hotărîrile ce se iau de către consiliul de administraţie.

Se întâmplă, însă—câteodată—să rămânem surprinşi de unele procedee ale forului administrativ, din vina noastră—poate. Dece?

Nu cunoşteam hotărîrile adunării generale.

Pentru a exclude aceste posibilităţi de neînţelegeri, soluţia simplă ar fi: *„participarea unanimă a membrilor, la adunarea generală* şi avem poftă chiar s'o facem!

Care-s inconvenientele?..

Nu prea ştim dece, se fixează consfătuirile noastre generale în vacanţa Paştilor,.. Vacanţă mică-.. deplasări necesare, multe... cheltuieli deci şi în fine... nu-s posibilităţi.

Pe deasupra, e vorba de examenul de definitivat, gradul II—cam tot pe-atunci — cari iarăşi cer timp şi . . . bani.

Cum facem, deci? N'ar fi oare vr'o posibilitate ca să se ţină adunările noastre la sfârşitul anului şcolar?..

Cine nu s'ar duce atunci, cu drag, să-şi schimbe aerul, în staţiunea noastră climaterică, stând chiar şi o săptămână?..

In fine, punând acestea în discuţia colegilor, ne vom lămuri, dacă, bineînţeles, nu ni se opune vreun *„articolaş"*.

Ioan Andriucă
Corespondent

Notă. „Articolaşul", de care îi e teamă corespondentului subsecţiei Năduşita, există într'adevăr. El cere, bazându-se pe legea cooperaţiei, ca adunările generale să se convoace în cel mult 3 luni dela încheierea anului social. Apoi, în favoarea acestui termen mai intervine raţiunea de a se face cât mai curând posibil dările de seamă despre mersul întreprinderilor, bugetul de venituri şi cheltuieli, de a se hotărî °/₀/"/₀ la împrumuturi şi depuneri şi a se stabili în genere norme de funcţionare etc. **Red.**

***

BĂDICENI. Cu ocazia întrunirii cercului cultural Bădiceni la şcoala primară Holoşniţa din ziua de 16 Februarie a. c., membrii acestei subsecţii au vizitat cooperativa şcolară, condusă de către d-na învăţătoare N. Prodan. Această cooperativă este recent înfiinţată şi este instalată într'una din sălile de clasă, într'un dulap cedat cu toată bunăvoinţa de către directorul şcolii Holoşniţa, d-l M. Dominte. D-l Teodor Vrânceanu, îndrumător al cooperativelor şcolare din această subsecţie, a dat cu această ocazie unele îndrumări relativ la operarea în registre.

Subsecţia apreciază munca D-nei N. Prodan pe care D-sa o depune pe ogorul cooperaţiei şcolare, muncă ce promite a da cele mai frumoase rezultate.

Corespondent.

***

VADU-RAŞCU. Subsecţia Vadu-Raşcu a înfiinţat—în al unsprezecilea ceas, dar a înfiinţat—o bibliotecă, reţinându-se dela fiecare membru câte o sută de lei.

***

Aceeaşi subsecţie cere a se interveni ca să se obţină suta de lei reţinută forţat în anul 1933, ori anuarul ce ni s'a promis în schimbul acestor bani.

***

Subsecţia Vadu-Raşcu doreşte insistent ca Asociaţia noastră judeţeană să facă toate demersurile necesare pentru procurarea unui imobil—casă de odihnă—la munte sau la mare.

Fondul se va forma prin subscrierea colegilor soroceni. Dacă se va încerca, garantăm un rezultat optim.

— —

Aceeaşi subsecţie aminteşte—celor ce au uitat—că ni s'a reţinut din salar câte 500 lei prin anul 1926, pentru a se procura un imobil la munte sau la mare. Până azi însă nu s'a procurat nimic şi nici banii nu ni s'au restituit.

Rugăm Asociaţia noastră să intervină insistent pentru a face vizibile una din cele două noţiuni: „bani" sau „imobil" !

Corespondent **Teoctist Mitescu**

Notă la punctul ultim. Din sumele realizate prin reţinerea celor 500 lei de învăţător, s'au cumpărat sanatoriile dela Budachi şi Techirgbiol ale Asociaţiei G-le

RED.

***

TEMELIUŢI. Cu prilejul cercului cultural din 23 Februarie a. c., învăţătorii acestei subsecţii, întrunindu-se în şedinţă, s'au angajat într'o amplă discuţie în ceea ce priveşte culturalizarea maselor.

1) Cu această ocazie s'a ajuns la convingerea că ar fi bine ca Asociaţia noastră să organizeze comerţul ambulant de cărţi pentru popor, prin cooperativele şcolare.

In felul acesta, s'ar aduce un mare aport culturii naţionale, ferindu-i astfel pe mulţi de a cădea în ghiarele nemiloase ale speculei şi ale curentelor subversive, cari inbibă sufletul bietului nostru sătean, domol şi răbdător, cu tot ce este mai josnic. Ideea noastră o credem necesară pentru toţi acei ce poartă acest nume de „apostoli ai neamului". Indrumări şi lămuriri în această privinţă, desigur, sunt încă necesare.

2) In altă ordine de idei s'au luat în discuţie art. 118—119 din lege, referitor la frecvenţi şi promovaţi. Unanim s'a afirmat că a se respecta procentajul de frecvenţă şi în special de promovaţi, înseamnă moartea şcoalei şi degradarea slujitorilor ei.

3) Rămânem profund indignaţi de faptul că politica se pune mai presus de interesul şcoalei şi de ceea ce se numeşte „drepturile învăţătorilor". Criteriile la inspecţiile speciale ne-au confirmat aceasta. De aceea, venim cu rugămintea către forurile Asociaţiei să mai intervină relativ la această chestiune, ca nu cumva unii colegi să rămână victime ale politicianismului dela noi.

4) Cu acest prilej, mai rugăm organele noastre să cearâ locurilor respective, ca transferările şi numirile să se facă în termeni legali, îndepărtând astfel prilejul de se trezi mulţi colegi transferaţi în timpul cursurilor, ceea ce stinghereşte atât personalul cât şi bunul mers al învăţământului.

5) S'a mai dat cetire unui articol din „Cuvântul Moldovenesc" No. 8 a. c., intitulat „Învăţătorimea şi căminurile culturale" şi semnat de un oarecare Gh. Melnic, care, printre altele spune: „Să se scoale într' un glas toţi cei nevinovaţi din lungul şi latul ţării şi să huiduiască pe colegii din Basarabia în general şi pe cei din regiunea trg. Vadu-Raşcu în special".

Colegii, indignaţi de această gratuită ocară la adresa tuturor învăţătorilor din Basarabia, roagă organele noastre să facă demersuri pentru a se pedepsi un astfel de incapabil a aprecia munca noastră.

Corespondent

***

NIORCANI. In urma hotărîrii luate de C. D. al subsecţiei noastre, s'a înfiinţat o bibliotecă, aşa zisă ambulantă, ce numără până în prezent peste 200 volume, procurate în majoritatea lor din contribuţia membrilor a una suta lei. S'a realizat astfel suma de 3000 lei, cu care s'au cumpărat cărţi. Restul volumelor ce le posedă biblioteca, sunt donate de colegii membri.

Cărţile sunt de diferite genuri, în majoritate literare şi pedagogice. Biblioteca, spre a putea fi cetită de corpul didactic al subsecţiei, se deplasează la fiecare şcoală, urmând itinerarul cercului cultural.

Subsecţia are două cooperative şcolare: la şcoala Niorcani şi Cremenciuc.

Ca o continuare reală şi efectivă a ideii de cooperaţie, în satul Cremenciuc, datorită energicului învăţător director Alexei Pânzaru, a luat fiinţă o bogată cooperativă sătească, cu numele „Munca Ţăranului".

In cuprinsul subsecţiei noastre se află un frumos şi bogat muzeu şcolar la şcoala Niorcani, deasemenea grădini şcolare la şcoalele: Oclanda, Balinţi şi Cremenciuc.

La şcoala Cremenciuc din subsecţia noastră se continuă cu mult succes „cursurile de iarnă pentru săteni", ce au luat fiinţă prin munca şi străduinţa desinteresată a inimosului coleg Alexei Pânzaru şi a colegilor dela şcoală.

Corespondent **Şt. Sârbu**

***

ELISABETA. Subsecţia Elisabeta se simte foarte indignată de ceea ce s'a produs în jurul instituţiilor noastre cooperative, probabil din cauza unor intrigi politice.

Dorim ca pe viitor asemenea ciocniri să nu mai facă explozii acolo unde noi am jertfit şi agonisit atâţia ani.

Lovitura, dacă va fi dată, va fi a tuturora şi nu numai a conducătorilor zilnici de azi.

Deci: colegi de judeţ, staţi şi mai departe stâlp de credinţă alături de făloasa şi meritoasa noastră instituţie, asigurându-i progresul prin înţelegere şi veghe de zile rele.

Cor.

***

Din grijile unui îndrumător de cooperative şcolare. COBÂLEA. Primim: „In subsecţia noastră avem înfiinţate şase cooperative şcolare şi anume în următoarele sate: Cuşmirca, Cunicea, Poiana, Cobâlea-Nouă şi Şestaci. Numele acestor cooperative şcolare, precum şi conducătorii, numărul membrilor înscrişi, capitalul vărsat etc. Vi le vom comunica ulterior.

Până în prezent, fiind timpul nefavorabil, n'am putut să mă transport la fiecare şcoală, unde este cooperativă şcolară, pentru a le da instrucţiunile şi îndrumările necesare şi

a pune la curent contabilitatea, dar am trimis la fiecare câte un exemplar din alăturata îndrumare.

Când voiu face vizite tuturor cooperativelor şcolare din raza acestei subsecţii, vă voiu raporta de mersul lor.

Iată şi dispoziţiunile date cooperativelor din raza subsecţiei:

„In calitate de îndrumător al cooperativelor şcolare din subsecţia Cobâlea, voiu căuta pe cât îmi este posibil să-mi îndeplinesc această sarcină. Până când voiu putea să vizitez aceste frumoase organizaţiuni ale micilor noştri şcolari, dau prin prezenta următoarele sfaturi şi îndemnuri, care ar fi de dorit să se îndeplinească pe cât este posibil.

Cooperativele şcolare sunt nişte cooperative în miniatur, prin cari noi urmărim a pregăti pe copii pentru viaţa cooperatistă de mai târziu, deci se va face mai mult o educaţie a copiilor în acest scop. Exemple: cum se fac adunările generale, şedinţele consiliului, formalităţile ce se îndeplinesc în aceste adunări şi şedinţi, cum se aprovizionează magazinul şcolar, stabilirea preţurilor de vânzare, controlul lor, dări de seamă membrilor cât mai dese, pentru a se cunoaşte importanţa mare ce-o au aceste cooperative şi toate acestea se vor face practic.

Invăţătorul conducător al acestor cooperative trebue să depună mult suflet şi interes, pentru a deştepta în micii cooperatori dragostea de aceste organizaţiuni şi, ca să-şi ajungă scopul, va lucra cu dragoste şi prin exemple vii.

O cooperativă şcolară nu se mărgineşte numai la a aproviziona pe şcolari cu rechizite şcolare, ci se întinde mult mai departe.

Cooperativa trebue să deprindă pe micii ei membri cu toate ramurile ei economice şi anume:

Ea poate aproviziona pe şcolari cu stofă, şăpci, ciorapi, batiste, săpun etc.

Cooperativa poate avea atelier, unde să se lucreze diferite

obiecte, cari apoi să se vândă: ghiozdane, coşuri, pălării, sticle împletite, rogojini etc.

Cooperativa poate face arendări de terenuri pe cari să le lucreze membrii ei, sub conducerea învăţătorului şi după indicaţiile agronomului din regiunea acelei cooperative.

O cooperativă şcolară trebue să fie abonată la revista pentru copii şi aceasta să se cetească membrilor în anumite ore, stabilite în acest scop.

Cooperativa trebue să vină în ajutorul celor săraci.

Cooperativa şcolară, lucrând în mai multe direcţii, îşi poate mări considerabil capitalul şi astfel poate procura chiar cărţi didactice şcolarilor—membri gratis, cari cărţi la sfârşitul anului se pot strânge şi da în anul viitor altor şcolari. In felul acesta, am scăpa pe părinţi de o greutate mare.

Cooperativa şcolară poate face serbări şcolare, de unde iarăşi poate aduna ceva fonduri.

Cooperativa şcolară, lucrând în modul arătat mai sus, cu tactică şi chibzuinţă, şi-ar căpăta autoritatea ei adevărată şi în faţa sătenilor şi atunci roadele ei le-am vedea mărindu-se văzând cu ochii.

Desigur, sarcina ne este grea, dar menirea noastră de apostoli ai neamului, atât de frumoasă şi înălţătoare, ne cere această datorie sfântă şi noi trebue să fim întotdeauna la înălţime şi să ne facem datoria, purtându-ne sarcina cu cinste şi neaşteptând răsplată, căci mai mare ne va fi răsplata, când ne vom simţi ajunşi la scopul urmărit.

Indrumător I. Vescu.

Corporative.

România
ASOCIAŢIA INVĂŢĂTORILOR
din judeţul Soroca
No. 147
1936 Martie 9

Convocare.

In conformitate cu art. 28, 31 şi 32 din statutul Asociaţiei Invăţătorilor din România, se convoacă pentru ziua de 31 Mai 1936, ora 8 a. m.. la sediul Asociaţiei, Adunarea Generală a Asociaţiei Invăţătorilor din jud. Soroca.

O r d i n e a d e z i :

1) Darea de seamă a Comitetului şi gestiunea pe anul 1935.
2) Darea de seamă a Comisiei de Cenzori.
3) Dările de seamă ale preşedinţilor de subsecţii.
4) Programul de activitate pe anul 1936/1937.
5) Bugetul pe anul 1936.
6) Regulamentul de exploatare a imobilului Asociaţiei.
7) Desideratele Asociaţiei noastre asupra chestiunilor dela ordinea de zi a Congresului General şi Adunării Delegaţilor din Septembrie viitor:
   a) Rolul civic al învăţătorului.
   b) Situaţia materială a şcoalei primare şi a învăţătorilor.
   c) Raporturile dintre Asociaţia Invăţătorilor şi celelalte asociaţii de funcţionari publici.
8) Diverse.

In caz de neîntrunire, la data de mai sus, a numărului statutar de membri (jumătate plus unul), a doua adunare va avea loc cu orice număr de membri prezenţi, în aceeaşi zi, la ora 10 a. m., în acelaşi loc şi cu aceeaşi ordine de zi.

Preşedinte, V. Ciubotaru

Secretar, I. Cernopol

BANCA POPULARĂ „PROGRESUL"
— A —
CORPULUI DIDACTIC
din Judeţul Soroca

No. 147
9 Martie 1936

Convocare.

Conform art. 40 din statute şi hotărîrii Consiliului de Ad-ţie din 8 Martie 1936, D-nii membri ai Băncii Populare „Progresul" a Corpului didactic din jud. Soroca sunt rugaţi a se întruni în Adunare Generală ordinară în ziua de 18 Aprilie 1936 ora 8 a. m. la sediul Băncii, în localul Asociaţiei Învăţătorilor.

Dacă în această zi nu se va întruni numărul de membri prevăzut de art. 46 din statute, a doua Adunare G-lă se va ţine în ziua de 18 Aprilie ora 10 a. m., în acelaşi local, cu un minimum de 60 membri prezenţi şi cu ordinea de zi din această convocare.

Bilanţul, contul de profit şi pierdere, registrele de contabilitate şi contul personal pot fi văzute de D-nii membri în fiecare zi, la bancă.

ORDINEA DE ZI:

1. A asculta darea de seamă asupra gestiunii pe anul 1935
2. A asculta raportul Comisiunii Cenzorilor.
3. A discuta, aproba sau modifica bilanţul.
4. A se da Consiliului de Ad-ţie descărcare de gestiune.
5. A se aproba proectul de repartizare a beneficiului net.
6. A se reinoi $^1/_3$ din membrii Consiliului de Ad-ţie.
7. A se alege 3 cenzori şi 3 supleanţi.
8. A se alege un delegat la Adunarea G-lă a Uniunii Cooperativelor „Basarabia" Chişinău.
9. A se vota bugetul pe anul 1936.
10. A lua cunoştinţă de împrumuturile membrilor consiliului şi ale cenzorilor.
11. Aderarea la Federala Băncilor Populare Floreşti şi Societatea Coop. de asigurări „Vulturul" Bucureşti.

12. A se pronunța asupra primirilor și ieșirilor din Societate.

13. A se fixa dobânda la depunerile spre fructificare.

14. A se fixa maximul sumei la care pot ajunge depunerile individuale.

15. A se stabili maximul sumei ce se poate acorda ca împrumut unui membru și societăților.

16. A se fixa °/₀°/₀ la împrumuturile acordate.

17. Casa de ajutor.

18. D i v e r s e.

Deciziunile luate de Adunarea Generală în chestiunile cuprinse în ordinea de zi și în limita statutelor și legii, sunt obligatorii, pentru toți societarii (chiar pentru cei cari n'au luat parte sau cari se opun), cu respectarea dreptului prevăzut de lege și statut (art. 50 Statut).

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot (art. 47).

Președinte, *P. Sfeclă*

Secretar-Contabil *T. Dolghi*

Cooperativa „LUPTA" a Corpului Didactic din judeţul Soroca.
No. 42, 10 Martie 1936

Convocare.

Conform art. 38 din statute şi hotărîrii Consiliului de Administraţie din 8 Martie 1936, D-nii membri ai Cooperativei „Lupta" a Corpului Didactic din jud. Soroca sunt convocaţi în Adunare Generală ordinară pe ziua de 17 Aprilie 1936 ora 8 a. m. în sala Asociaţiei înv. din oraşul Soroca.

ORDINEA DE ZI:

1. A asculta darea de seamă a Consiliului de Ad-ţie asupra gestiunii pe anul 1935.
2. A asculta raportul Comisiunii de Cenzori.
3. Aprobarea bilanţului, contului de profit şi pierdere şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea sa pe anul 1935.
4. Aprobarea proiectului de repartizare a beneficiului.
5. A decide asupra primirilor de noui membri şi ieşirilor din societate.
6. A fixa maximul sumei până la care se poate angaja cooperativa în cursul anului.
7. A se lua cunoştinţă de obligaţiile contractate personal de membrii Consiliului de Ad-ţie şi Cenzori faţă de Cooperativă.
8. A reînoi 1/3 din membrii Consiliului de Ad-ţie.
9. A alege trei cenzori şi 3 supleanţi.
10. A vota bugetul de venituri şi cheltuieli pe anul 1936.
11. Stabilirea % asupra împrumuturilor şi depunerilor.
12. Infiinţarea de sucursale şi centre de desfacere.
13. Inscrierea Cooperativei ca membru la Federala „Soroca" a Băncilor Populare şi Cooperativelor din jud. Soroca.
14. Diverse chestiuni şi propuneri pentru bunul mers al cooperativei.

In caz că la data arătată mai sus. nu se va întruni numărul de membri cerut de art. 44 din statute (o treime), a doua adunare generală se va ţine în aceeaşi zi, în acelaşi local, la ora 10 a. m., cu aceeaşi ordine de zi şi cu orice număr de membri prezenţi.

Bilanţul, contul de profit şi pierdere, proiectul de repartiţie a beneficiului net, proectul de buget pe anul 1936, contul fiecărei membru, precum şi registrele de contabilitate se pot vedea, conform art. 42 din statute, de către d-nii membri în fiecare zi, cu începere dela data prezentei convocări, la sediul cooperativei.

Deciziunele luate de Adunarea Generală în limita statutului şi legii, cu privire la chestiunile cuprinse în ordinea de zi, sunt obligatorii pentru toţi societarii, chiar şi pentru cei cari n'au luat parte sau cari se opun (cu respectarea dreptului prevăzut la art. 60 Cod. Com. şi art. 48 din statute).

Preşedinte, *P. Sfeclă* **Contabil,** *I. Maistruc*

Asociaţia învăţătorilor
JUD SOROCA

Contul de Profit şi Pierdere

DEBIT la 31 Decemvrie 1935 CREDIT

CHELTUELI	Sume	VENITURI	Sume
Iotreţinerea sălii	11641	Cotizaţii	133349
» căminului	5971	Dela serb , concerte etc.	20200
Revista «Solidaritatea»	50571	» cămin	21785
Cheltueli g-le	17684	» convorbiri telefon	2025
Salarii	100156	» Rev. Solidaritatea	65090
Deplasări	26224	Subvenţii	352756
Cheltueli de Ad-ţie	81975		
Cotizaţii Asoc. G-le	4696		
Cheltueli culturale	89055		
Asistenţă juridică	2300		
Procente plătite p împr.	35785		
Fond amortism. imobil	153309		
» » mobilier	15838		
TOTAL	595205	TOTAL	595205

BILANŢUL

ACTIV încheiat la 31 Decembrie 1935 PASIV

Denumirea conturilor	Sume	Denumirea conturilor	Sume
Cassa	4209	Diverşi creditori	1325420
Depozite la div. inst	104395	Fond p. amort. imobil	953454
Mobilier	157260	» » » mobilier	107260
Bibliotecă	18649	» de rezervă	15393
Imobil	2051373	Sume tranzitoare	13359
Bonuri de impozit	79000		
TOTAL	2414886	TOTAL	2414886

Preşedinte *V. Ciubotaru*

Contabil *T Dolghi*

Comitet { D. Suveica, A. Vataman, I. Cuţulab, V. Mociuţchi, P. Sfecla, Gh. Buga. C. Brin

Cenzori { G Terleţchi, Gr. Grigorovici

Banca Populară „PROGRESUL" a Corpului Didactic din Jud. Soroca

Contul de Profit și Pierdere

DEBIT la 31 Decembrie 1935 CREDIT

CHELTUELI	Sume	VENITURI	Sume
Cheltueli G-le	62651	Dobânzi și beneficii	
Salarii	109500	din operații obișnuite	402020
Chelt. de deplasare	10480		
Chelt. control Uniune	12000		
Impozite	7908		
Fond amortism mobilier	3610		
Procente plătite la dep	55362		
Total cheltuelilor	261511		
Beneficiu net	140509		
TOTAL	402020	TOTAL	402020

BILANȚUL

ACTIV încheiat la 31 Decembrie 1936 PASIV

Denumtrea conturilor	Sume	Denumirea conturilor	Sume
Cassa	15094	Capital social vărsat	5072773
Depozite la div. inst.	2050244	Fond de rez statutar	90164
Efecte publice	73920	» p. creanțe dub	38270
Impr. la membri soc.	5582178	« p. amort. mobil.	21017
» la soc cooperat.	781933	Dep. spre fructificare	3367398
Diverși debitori	446402	Casa de ajut recipr.	239765
Mobilier	36101	Sume tranzitoare	15976
		Beneficiu net	140509
TOTAL	8985872	TOTAL	8985872
Conturi de ordine		Conturi de ordine	
Efecte în garanție	1396402	Depon. efecte în gar	1396402

Președinte *P. Sfeclă*

Contabil *T. Dolghi*

Membrii { A. Vataman, I. Cuțulab, C. Brin, V. Ciubotaru, D. Sveică, V. Mociuțchi. T Dolghi

Cenzori { G. Terlețchi T. Lupașcu

Balanța de verificare

la 31 Decemvrie 1935

CONTURILE	Nr fol.	SUMELE		SOLDURILE	
		Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
Casa	2	6312307	6291791	20516	
Mobilier	9	71848		71848	
Debitori diverşi	11	4767429	3215439	1551990	
Mărfuri generale s. I	21	3214153	3500649		286496
» » » II	31	6857242	7202574		345332
Sucurs şi centre desf.	40	496130	294159	201971	
Efecte publice	43	4400		4400	
Cheltueli anticipate	44	15340	13673	1667	
Mărf. spre vânz. s. I	45	3552555	3552555		
» « » » II	54	7221002	7221002		
Capital social	64	1778	618404		616626
Efecte de plată	66	1250578	1892011		641433
Creditori diverşi	68	6413870	8250862		1836992
Conturi curente	73	3878826	4660759		781933
Fond p. amort. mobil	78		5440		5440
« de rezervă	79		71382		71382
« de prevedere	80		92261		92261
Profit şi pierdere	81	247108	247108		
Depuneri spre păstrare	82	50000	50000		
Fond cultural	83	49420	49420		
Cheltueli de administrație	84	359685	17747	341938	
Taxa de timbrare	86	3650	3650		
Efecte de plată în garanție B-ca Progres	88	800000		800000	
Efecte de plată în gar.	89		800000		800000
Garanție	94		11500		11500
Sume tranzitoare	98	85266	119205		33939
Beneficii diverse	100		14650		14650
Dob. la efecte de plată	103	57489		57489	
Dep. spre fructificare	105	49000	134000		85000
Mărfuri invent s. I	106	745457		745457	
» » » II	107	1825708		1825708	
TOTALURI		48330241	48330241	5622984	5622984

Președinte, *P. Sfeclă*

Contabil, *I Maistruc*

Profit și Pierdere

DEBIT — la 31 Decemvrie 1935 — CREDIT

Cheltueli	SUME Parțiale	SUME Totale	Venituri	SUME Parțiale	SUME Totale
Cheltueli de ad-ție			**Rezultatul vânzăr.:**		
Întreținerea localului	62000		SECȚIA I		
Registre, imprimate, furnituri de cancel	7798		Din cărți literare	80000	
Timbre, polițe, convorbiri telefonice etc	16203		» » școlare	107739	
Taxe de întreț și transport membrilor consil. Ad-ție, cenzor. și directorul	26620		« papetărie	75953	
Întreț. și transport membr. com de dir.	11760		» instr. muzic.	15604	
Salarii	145387		Regia	7200	286496
Subv. p Solidaritatea	5000		SECȚIA II		
Cotiz. Uniunii contr.	6405		Manufactură	229550	
Asig mărf. contra foc	15006		Galanterie	74294	
Remize directorului și 2 vânzători	34065		Încălțăminte	41488	375332
Cheltueli neprev.	8200		Beneficii diverse		14650
Cota parte p. asigurarea funcționarilor	3194				
Asigurarea mărfurilor contra furt	300	341938			
Dobânzi la împr. și cont curent	57489				
Fond de rezervă 6%	4064				
« prevedere	5536	67089			
Amortismente					
10% asupra mobilier		7185			
Total cheltueli		416212			
Beneficiu net		230266			
TOTAL		646478	TOTAL		646478

ACTIV	la 31 Decemvrie 1935		PASIV		
Denumirea conturilor	SUME Parţiale	Totale	Denumirea conturilor	SUME Parţiale	Totale
Casa		20516	Capital social	616626	
Mobilier		71848	Depuneri spre păstrare	8500	701626
Debitori diverşi		1551990	Efecte de plată	641433	
Mărf. în dep. secţ. I	745457		Creditori diverşi	1836992	
» » » II	1825708		Cont. curent B Progr.	781933	3260358
Sucurs şi centr. de desf.	201971	2773136	Fond p. amort. mob.	12625	
Efecte publice		4400	» rezervă	75446	
Cheltueli anticipate		1667	» prevedere	97797	185868
Efecte de plată în garanţie B-ca Progres		800000	Ef. de plată în gar.		800000
			Garanţii		11500
			Sume tranzitorii		33939
			TOTAL		4993291
			Profit şi pierdere Beneficiu net		230266
Total activ		5223557	Total pasiv		5223557

Subsemnaţii, membri ai Consiliului de Administraţie certificăm exactitatea şi realitatea socotelilor cuprinse în prezentul act.

Preşedinte *P. Sfeclă*

Director, *V. Munteanu*

Membri: A. Vataman, D. Suveică, S. Sârghie, I. Cuţulab, T. Lupaşcu, V. Mociuţchi, V. Ciubotaru

Contabil, *I. Maistruc*

VERIFICAT:

Cenzori: Gr. Grigorovici, G. Terleţchi

Informaţiuni.

Dela alte Asociaţii Învăţătoreşti

In ziua de 30 Octombrie 1935, s'a pus la Târgovişte piatra fundamentală a unui cămin învăţătoresc. Primul vărsământ al învăţătorilor a fost de 925.000 lei.

— —

Comitetul Asociaţiei Învăţătorilor din oraşul şi jud. Arad a hotărît ridicarea unui „Sanatoriu şi case de odihnă" în com. Vaţa-de-Jos, jud. Huniedoara (st. climaterică şi balneară). Învăţătorii au subscris câte 1200 lei.

— —

Asociaţia de Botoşani are o cooperativă de librarie „Isbânda", aprovizionată cu cărţi, rechizite şi toate articolele de branşa librariei.

— —

Asociaţia din Municipiul şi jud Cernăuţi, în adunarea generală din 29 Septembrie 1935, cu unanimitate de voturi a hotărît înfiinţarea la Cernăuţi a unei cooperative de consum a învăţătorilor. Colegii au subscris părţi sociale a 1000 lei şi, când se va aduna suma de 300.000 lei, cooperativa va fi pusă în funcţiune.

Asociaţia învăţătorilor din Dolj a hotărît construirea „unei case de sănătate" la Techirghiol. In acest scop se adună fondurile necesare.

— —

Asociaţia de Satu-Mare în vacanţa Crăciunului a pus în funcţiune o bibliotecă a asociaţiei cu un număr de 300 volume, între cari se găsesc cele mai noi opere literare şi pedagogice.

— —

Asociaţia de Prahova a organizat vara trecută o excursie pentru învăţători la Timişoara, Reşiţa şi Ada-Kaleh.

— —

In unele judeţe, învăţătorii organizează pe subsecţii orchestre; mai ales instrumentale, în altele, coruri învăţătoreşti. Cu ele se manifestă la diferite serbări.

— —

Banca învăţătorilor din Roman şi-a încheiat bilanţul la 31 Decemvrie 1935, având la activ şi pasiv totalul de 7.796.333 lei şi un beneficiu netto de 239.071 lei.

— —

Şcolare şi învăţătoreşti.

In urma avizului contenciosului, M. I. P. a dat o decizie,

prin care se stabileşte că învăţătorilor cu titlul provizoriu, cari au reuşit la examenul de definitivat din Iunie 1934, li se acordă titlul definitiv pe data de 1 Ianuarie 1933. Celor reuşiţi la gr. II la examenul din aceeaşi sesiune, li se va acorda gradul pe 1 Aprilie 1933.

Rectificarea acestor date se va face pe baza cererilor individuale ale învăţătorilor în cauză, justificând rectificarea prin actele originale ori copii legalizate.

— —

M. I. P. prin ord. No. 114050/935 interzice facerea inspecţiilor speciale învăţătorilor după închiderea cursurilor şcolare. Procesele verbale făcute în acest timp, sunt nule de drept.

— —

Casa pensiilor cu No. 32186/935 face cunoscut că învăţătorii, cari doresc să iasă la pensie, să facă cerere de pensionare cu 2 luni, înainte de terminul ieşirii la pensie, pentru a li se aproba drepturile la timp.

— —

M. I. P. a făcut cunoscut inspectoratelor şcolare că terenurile cu care au fost împroprietărite şcolile, fie pentru practica agricolă, fie pentru folosinţa personalului şcolar, aparţin de drept Ministerului. Pe viitor folosinţa o va avea Casa Şcoalelor.

— —

In audienţa din 18 Ianuarie a d-lui Ţoni la d-l Ministru al Instr. Publice, d-l Ministru a declarat că va interzice în chipul cel mai riguros revizorilor şi inspectorilor şcolari să mai intrebuinţeze sistemul ilegal şi abuziv, introdus de unii dintre dânşii în timpul din urmă: acela de a lua cu ei registrele de procese verbale ale şcolilor şi a face ulterior procesele-verbale de inspecţie, nu pe loc şi în faţa învăţătorilor respectivi, aşa cum cere legea.

D-nii învăţători sunt rugaţi să comunice imediat, dacă totuşi sistemul abuziv va fi continuat de către cineva.

— —

„Preşedintele Asociaţiei generale d. D. V. Ţoni şi d. I. Nisipeanu, preşedintele Asociaţiei profesorilor secundari, au fost primiţi într'o audienţă comună la d. ministru al instrucţiei, în ziua de 7 Martie, înainte de congresele noastre judeţene dela 8 Martie şi de cel al profesorilor secundari.

In urma convorbirii cu d. ministru, informăm pe colegi:

S'a admis trecerea în buget

a gradațiilor—vechi și noi—și s'a asigurat prin buget salarizarea legală a învățătorilor titulari, plătiți până acum cu salariul de suplinitori,

Sporurile pentru definitivat și înaintare și celelalte drepturi legale cuvenite învățătorilor, nu este posibil să se treacă în buget, totuși plata lor se va face așa cum a hotărît și și-a dat cuvântul d. ministru de finanțe, din credite extraordinare."

— —

Suspendări din învățământ se pot face: 1) Dacă învățătorul a fost trimis înaintea Comisiunii de judecată regională și pedeapsa suspendării dată de aceste comisiuni a rămas definitivă; 2) Dacă cineva se află în cercetarea unui cabinet de instrucție pentru unul din faptele următoare: mărturie mincinoasă, abuz de încredere, atentat la bunele moravuri, delapidare de bani publici, mituire, sustragere de acte publice, crimă împotriva statului, acte falșe și dacă parchetul a cerut suspendarea din serviciu, așa cum prevede art. 75 din legea p. organizarea M. I. P.

Orice alte suspendări, în afară de cazurile de mai sus, sunt fără temeiu legal și învățătorii pot acționa în justiție.

Un grup de învățători parlamentari pregătesc un proect de lege, cu care se vor prezenta d-lui ministru spre a și-l însuși. Proectul prevede monopolul tipăririi cărților didactice de curs primar.

— —

M. I. P. a anunțat la radio și prin presă că nu va mai face nicio numire de învățători noui în locurile ce vor deveni vacante prin pensionări, decese etc., exceptând școlile cu un singur post. Această p. economii bugetare.

— —

Învățătorii noui numiți sunt plătiți cu 1600 lei lunar, servitorii dela diferite instituții din orașe cu 1200—1900 lei, plus, uneori, locuință, luminat, încălzit, ba câteodată chiar și hrană.

— —

Comisiunea p. simplificarea aparatului de stat a constatat că mai avem astăzi 5151 titulari cu câte 3—4 slujbe, cari încasează anual, peste lefurile cuvenite serviciului de bază, 253 milioane lei.

Aceasta după 4—5 ani de aplicare a diferitelor legi ale cumulului.

— —

Alții despre noi.

Ziarul „Straja", organul unui

grup de învăţători din Iaşi, comentează cursurile de vară dela Soroca:—„Puse sub conducerea distinsului profesor şi prieten al nostru, d-l prof. Şt. Bârsănescu, aceste cursuri au contribuit mult la ridicarea prestigiului şi moralului colegilor de pe aceste meleaguri îndepărtate etc.".

— —

Foia învăţătorilor din Bucovina comentează cursurile de iarnă pentru săteni, organizate cu concursul asociaţiei sorocecene, spunând că prin aceasta se adaogă la Soroca o nouă trainică verigă de frumoasă înlănţuire şi de realizări de toată lauda.

— —

Revista „Cuvântul Dăscălesc" de Roman ne face recenzia revistei:

„Solidaritatea", revista uneia din cele mai puternice organizaţii învăţătoreşti din ţară—Soroca—îşi încheie al XIII-lea an de apariţie regulată. O revistă scrisă cu o ţinută demnă şi care, pe lângă articole de specialitate, mai conţine şi multe ştiri, recenzii, articole privitoare la nevoi şcolare". Se elogiază, deasemenea, realizările noastre: imobilul, banca şi cooperativa.

„Gazeta Şcoalei" din Dolj apreciază opera cooperativelor şcolare din jud Soroca, spunând că activitatea colegilor soroceni pe acest tărâm este demnă de lăudat şi imitat.

— —

Dela noi.

Au mai donat Asociaţiei sumele subscrise p. imobil următorii colegi: d-l Soltâţchi Ananie —Lunga, d-l Bagrii Ion—Cosăuţi, d-na Mihăilă Elena, inst. —Soroca, d-na Boicu Eugenia —Soroca, d-l Popovschi Gavril, inst.—Soroca, d-na Nestor Alexandra—Pohoarne.

— —

Au mai vărsat Asociaţiei pentru înfometaţii din sudul Basarabiei următoarele cooperative şcolare din judeţ:

„Adevărul"—Şalviri	50
„Junimea"—Mărculeşti trg.	500
„Unirea"—Gura-Căinari	100
„Sf. Petru"—Frumuşica	100
„Izbânda"—Sauca	59
„Şcolarul"—Temeliuţi	80
„Vulturul"—Verejeni	100
„Dreptatea"—Şestaci	30
„România"—Târnova	200
„Ajutorul"—Zgura	220
„D-r Angelescu"—Ciutuleşti	50
„Economia"—Climăuţi sus	200
„Unirea"—Putineşti	100
„Infrăţirea"—Pohoarne	200
Suma din urmă	2759
Total Lei	4748

Au fost abonate de către Asociaţia noastră la foaia „Albina" următoarele:

Căminuri culturale:

1) „Ştefan cel Mare" Temeliuţi, abonat şi în 1935
2) „Lumina" Bahrineşti
3) „Infrăţirea" Stoicani
4) „Viitorul" Arioneşti
5) „Astra" Lencăuţi
6) „Spiru Haret" Frumuşica
7) „O. Catarji" Cobâlea
8) Şestaci
9) „S. Murafa" Sauca
10) „Astra" Crişcăuţi
11) „P. Halipa" Cremenea
12) „I. Creangă" Ocolina
13) „Reg. Carol II" Chetrosu
14) „Spiru Haret" Sănătăuca
15) „M. Sturdza" Dondoşani-s.
16) „D-r Meleghi" Vadu-Raşcu
17) „I. Dârzeu" Cuşmirca
18) „Deşt. Ţăran." R.-Cereşn.
19 „M. Voev. Mihai" Sevirova
20) „Murm. Nistrului" Bursuc
21) „Semănătorul" Alexeeni abonat din nou
22) Văscăuţi „ „
23) „Patria" Schineni din nou

Şcoale primare:

1) Bujerovca abon. vechiu
2) Oclanda
3) Niorcani
4) Cureşniţa-Nouă ab. nou

— —

S'au mai înfiinţat în anul şcolar 1935—1936 următoarele cooperative şcolare:

„Unirea"—Lipnic-sat
„Infrăţirea"—Pohoarne şc. Nr 2
„Luceafărul"—Sevirova
„Furnica"—Zarojeni
„Furnica"—Şurele
„Indreptarea"—Ciripcău
„Izbânda"—Nicolaeşti
„Furnica"—Şuri
„Făgăduinţa"—Bolboci Noi
„Luceafărul"—Pivniceni
„Isbânda"—Goleni
„Unirea"—Ţepilova-Mare.

— —

Colegii ştiu că Asociaţia noastră a dat d-lui Anton Sochircă, înv. la Vanţina, un ajutor bănesc pentru a-şi susţine în Contencios interesele lezate. Postul V dela şc. Ocolina nu fusese publicat vacant pentru transferările din 1934, deşi era bugetar şi efectiv. D-l Sochircă, totuşi, îl ceruse la transferări, având interese materiale în localitate. Postul nu i se dădu, pe motiv că nu fusese publicat, dar în toamnă se atribuise la numiri d-lui înv. Gh. Lazarev.

Curtea de Apel, secţia Contencios, din Chişinău a anulat, prin sentinţa Nr. 35 din 25-X-1935 decizia No. 123319/1934 a M. I. P., prin care fu-

sese numit d-l Lazarev şi a „invitat pe Ministerul pârît să publice vacant acest post în vederea transferărilor". A mai obligat M. I. P. să plătească reclamantului 1000 lei cheltueli de judecată.

... Postul a fost publicat vacant. Dar: cine face şi cine trage?

— —

Asociaţia noastră n'a renunţat la ideea turneului cinematografic în judeţ, prin satele unde s'au ţinut efectiv conferinţele organizate de Comitet. Dacă nu vom avea surprize, cinematograful va pleca în judeţ îndată ce se vor îndrepta drumurile.

— —

Volumul de conferinţe dela cursurile noastre de vară se află sub tipar şi sperăm să apară până în vacanţa Paştilor. Costul probabil 25—30 lei.

— —

Incă Adunarea G-lă a Delegaţilor Asociaţiei Inv. la Chişinău, în 1932, a hotărît ca Asociaţia G-lă să construiască un imobil în Bucureşti, prin cotizarea a 300 lei de fiecare membru. Adunarea G-lă a Asociaţiei noastre judeţene din anul trecut, supunându-se acelei hotărîri, a stabilit ca reţinerile în chestie să se facă în mărime de 10 lei lunar, deocamdată timp de 10 luni. Ceeace s'a şi făcut. Acuma Asociaţia G-lă invită, potrivit hotărîrii din 26 Ianuarie a Comitetului Central, toate asociaţiile judeţene să facă reţinerile hotărîte, fără amânare.

Asociaţia soroceană se va executa, cu începere dela 1 Aprilie, reţinând câte 10 lei lunar.

— —

Cu începere dela Ianuarie, Banca reţine, în lunile libere de alte reţineri, câte 160 lei pentru a creia rezervă de 10 cazuri, hotărîtă de adunările g-le din 1934 şi 1935 ale Băncii.

— —

Din salarul pe Martie, se va reţine 160 lei în urma decesului colegei Olga Coban († 28 Februarie).

— —

Colegii cari nu sunt membri la Casa de Ajutor, pot ridica împrumuturi întrecând capitalul lor social, numai cu garant. Garantul trebue, la rândul său, să fie membru la Casa de Ajutor şi să nu fi garantat pentru altul.

— —

Imprumuturile aprobate, ce nu sunt ridicate timp de o lu-

nă de zile, se anulează automat.

— —

Când membrii cer să li se trimită împrumuturile prin poştă, trebue să alătureze la cerere poliţe în regulă.

Dacă nu găsesc în sat poliţe cooperatiste, pot folosi poliţe obişnuite, de valoarea cea mai mică.

— —

Convocarea p. adunările generale pot fi detaşate din revistă, servind drept convocare individuală.

— —

Cooperativa noastră este aprovizionată cu un asortiment bogat de stofe, mătăsuri, pânzeturi, articole de galanterie etc.

Librăria are toate noutăţile literare, apărute la diferite edituri şi toate articolele de papetărie.

A luat reprezentanţa aparatelor de radio „Marconi", fabricat englez. La examinare s'a dovedit a fi foarte puternic şi selectiv. Cu succes concurează aparatele „Philips" şi „Ingelen". Condiţiunile de vânzare: 3000 lei aconto şi restul în zece, maximum 12, rate lunare.

— —

Intrucât mulţi colegi, pentru rezolvirea diferitelor chestiuni la Cooperativă şi Bancă fac cereri comune, cari împiedică rezolvirea lor urgentă, pe viitor sunt rugaţi a face cereri separate pentru Bancă şi pentru Cooperativă.

— —

Datoriile colegilor faţă de Cooperativă se pot reduce în urma cererilor adresate cooperativei, la minimum de 500 lei lunar şi numai de două ori pe an.

Suspendarea totală a plăţilor nu se poate face.

— —

Cooperativa primeşte depuneri numai „pe termen": pe 6 luni plăteşte 5%, pe 12 luni plăteşte 8%.

— —

D-nii colegi sunt rugaţi a depune până la 20 Aprilie a. c. la contabilitatea cooperativei bonurile pentru prima de consum, eliberate în cursul anului 1935.

— —

Doi colegi, membri ai Băncii, şi-au ridicat, direct dela Revizorat, salariile pe Decembrie 1935 şi n'au vărsat Băncii, nici prin delegat, nici personal, cotele de amortizare ce datorau. Banca le-a cerut în scris explicaţii. Atunci unul a adus suma datorată Băncii, iar cellalt nici n'a răspuns.

Consiliul de Administraţie din 8 Martie cor. a discutat despre aceste cazuri de nesu-

punere regulilor statutare şi a hotărît ca pe viitor să se dea publicităţii în revistă numele celor ce s'ar abate, într'o formă sau alta, dela îndatoririle lor de membri şi buni colegi.

— —

Avem satisfacţia de a informa pe colegi, că din unanimitatea subsecţiilor ne-au venit declaraţii, prin cari membrii obligă pe delegaţii cu salarizarea să verse Băncii reţinerile ce i se cuvin.

— —

D-nii îndrumători ai cooperativelor şcolare din subsecţii sunt rugaţi să le viziteze şi să le dea îndrumările cuvenite. Asociaţia a înţeles şi înţelege să facă, prin promovarea cooperaţiei şcolare, o acţiune de calitate, în primul rând.

— —

Cu Nr. 25/1936, Asociaţia noastră a intervenit la Onor. M. I. P. (chiar în audienţa din 26 Ian. a Comitetului Central) să dea ordin explicativ Revizoratului Şcolar că nu e nevoie, potrivit art. 118, 119, 167 din lege, de autorizaţie specială p. local, când înv. voiesc să ţină conferinţe culturale cu sătenii.

Verbal, în audienţă, d-l Ministru a promis că va da ordinul solicitat, iar prin rezoluţia pusă pe cererea noastră şi trimisă Revizoratului ordonă acestuia ca, „în cadrul activităţii cu şcoala şi prin şcoală în societate, **să facă toate înlesnirile** ca directorii şcoalelor de acord cu corpul didactic să colaboreze".

— —

Amintim domnilor membri că Banca „Progresul" a luat reprezentanţa pentru oraşul şi judeţul Soroca a societăţii cooperative de asigurări generale „Vulturul" Bucureşti.

Deci banca face asigurări contra incendiului, pentru gospodăriile membrilor ei, în condiţiuni foarte avantajoase şi cu înlesnirea de a plăti primele de asigurare în mai multe rate lunare.

Doritorii se pot adresa cu încredere băncii noastre, unde vor primi toate relaţiile.

Tabloul

posturilor vacante la şcolile primare rurale din jud Soroca pe 1 Septembrie 1936.

	Localitatea, comuna, cătunul	Ce fel de şcoală	Câte posturi are şc.	Al câtelea post e vacant	De cine poate fi ocupat
1	Cotiugenii Mari-C. M. Nr. 2	mixtă	4	V	învăţătoare
2	Cuhureşti – Cuhureşti-jos	»	5	IV	învăţător.
3	Dondoşani – Corbu	»	6	V	învăţătoare
4	Stoicani – Cerepcău	»	4	III	învăţător.
5	Floreşti – Floreşti sat	»	6	II	învăţătoare
6	Hristici – Hristici	»	4	II	»
7	Ciutuleşti – Ion Vodă	»	1	I	învăţător
8	Ocolina – Ocolina	»	5	V	»
9	Gura Cainari – Putineşti	»	4	IV	învăţătoare
10	Dondoşani – Rediu Mare	»	4	I	învăţător
11	Popeşti – Bolboci Noi	»	1	II	învăţătoare
12	Voloave – Voloviţa	»	3	III	»
13	Visoca – Malcăuţi	»	1	II	»
14	Verejeni – Verejeni	»	4	V	învăţător
	Posturile vacante la şcolile primare urbane din jud. Soroca				
1	Soroca şc. Nr. 2	fete	4	II	Învăţătoare
2	» » » 1 (unu)	băeţi	5	I	învăţător
3	» » » 2	mixtă	5	II	»
4	» » » Zastânca I	»	4	II	»
	Posturi vacante la grădini de copii mici rurale din jud Soroca				
1	Dumbrăveni – Dumbrăveni	gr. cop.	1	I	Conducătoare
2	Vadu Raşcu – Vadu Raşcu	» »	1	I	»

Titlu	*Solidaritatea*
Subiect	*Reviste pedagogice din Basarabia;* *Corp didactic;* *Învăţământ şcolar - Basarabia;* *Pedagogie - Basarabia;* *Educaţie;* *Literatura română*
Descriere	*"Solidaritatea" (1923-1940; 1942-1944). Buletin al Asociatiei Invatatorilor, sectia judetului Soroca. Apare lunar din 14 ianuarie 1923 pina in 1940. Din februarie 1923 apare cu subtitlu "Organ al Asociatiei Invatatorilor din judetul Soroca", iar din 1932 apare cu subtitlu "Organul Asociatiei Corpului Didactic din judetul Soroca". Este unica publicatie pedagogica care isi reia aparitia in anii razboiului, editindu-se lunar din 1942 pina in 1944. Revista acorda o mare atentie prestigiului invatatorului in scoala si societate, precum si obligativitatii invatamintului, programelor scolare si perfectionarii lor continue. Acest numar este complet, contine tabele, poate fi consultat fizic.*
Editor	*Biblioteca Naţională a Republicii Moldova*
Contribuitor	*Gasca, G. (fond.);* *Buga, Gheorghe (fond.);* *Constantinescu, N. M. (fond.);* *Secara, Vasile (red.);* *Iov, Dumitru (red.)*
Data	*2009*
Tip	*Text/Periodice vechi*
Format	*text/xml;* *image/tiff*
Sursă	*Solidaritatea: Organul Asociatiei Invatatorilor din judetul Soroca.- Soroca: Tipografia "P. Litvac", 1936.- An. 14, Nr.1-2.- Ian. - Febr.- 60 p.*
Limbă	*ro*
Acoperire	*Sec.20;* *Basarabia*
Drepturi	*Document cu acces liber*